

Naujienu Antroji Dalis

NR. 461

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XV METAI

JUOZAS PIVORIČNAS

SAMARIEČIAI KRITIKAI IR NEDEKINGI DRAMATURGAI

Teko patirti, kad A. Landsbergis supykęs ant savo kritikų dėl jų atsiliėpimų apie jo dramą, pavadintą "Keturi stulpai turgaus aikštėje". Kaip čia dabar? Juk visi puikiai žino, kad kritika labai reikalinga, ir kad kritikai nepaprastai daug padeda jauniems, talentingiems menininkams. Ir jeigu jie prašeko — gerai, nes pro nevertuosius praeinama patylomis. Betgi atrodo, kad A. Landsbergis nevertina šviesių kritikų gražių pastangų. O tai jau, sakyčiau, apgailėtinas nedėkingumas. Dėl pasitaikiusio kritikų raštuose vieno ar antro netikslumo neveršėtų pykti, nes, sako, klysti* yra žmogiška.

Gal net ir pats A. Landsbergis kiek apsiriko, pervertindamas "Darbininką", daugiau gal pasižymėjusį dalyko pareklamavimu, bet ne originaliu atviru ir kritišku žodžiu. Giliausia jo padėka, man regis, turėtų priklausyti ne kam kitam, o tik duetui iš Detroito. Pasakysiu, įspūdis buvo didingas, kai užtraukė du Vytautai (Vyt. Alantas Dirvoje š. m. vasario 9 d. ir Vyt. Kutkus Draugė š. m. vasario 14 d.). Jie du ne tik "Penkis stulpai" išreklamavo, bet rūpestingai išanalizavę, juos patiekė skaitytojui jau žymiai suprantamesnius, prieinamesnius ir pataistytus.

Prisimenant tą detroitieškių Vytautų duetą, malonu pastebėti, kad ir pradėdantysis kritikas V. Kutkus nė kiek neatšilikia nuo V. Alanto, jau seno dramaturgijos vilko. Sakyčiau, kad jo tame "Penkių stulpų" nagrinėjime, šalia mokslininkams būdingo faktų konstatavimo, randame dar ir emocijų bei jaunatviško entuziazmo. Gi V. Alantas operuoja vien šaltais faktais, kaip rimtam mokslininkui ir pridera. Tačiau, apskritai, nelengva pasakyti, kuris kurį pralenkia viską kiaurai skrodžiančiu įžvalgumu bei veikalo analizės tikslumu.

"Tai visiškas kraugerių triumfas..." ir:

"Jei Landsbergis savo veikalu norėjo nuvainikuoti partizanų sąjūdį, tai jam visai pavyko. Nedaug tai dramai reikėtų pakeitimų, kad ji būtų pastatyta Vilniaus teatro scenoje..." šaltai konstatuoja V. Alantas, baigdamas savo straipsnį.

Gi V. Kutkus to paties veikalo nagrinėjimą užbaigia visgi emociingiau:

"Gaila ir labai gaila, kad Lietuvių Bendruomenės Clevelando apylinkė šią dramą premijavo, kadangi ji prisideda ne prie lietuviybės išlaikymo, bet prie jos susmukdy- mo..." ir:

"Labai gera, kad ši drama dar neišspausdinta ir tikiuos, kad niekas jos nespausdins. Manau, kad lietuviškoje scenoje jos statyti visai negalima. Per daug nekaltinu Vaidilos teatro už pastatymą jos pirmą kartą, nes tai buvo įrašyta konkurso sąlygose, tačiau tikiu, kad ateityje jie šią dramą iš savo repertuaro tuojau išims". (m. p. — J. P.).

Taigi, iš esmės labai sveikintinas ir pagirtinas V. Kutkaus tikėjimas. Tačiau, atleiskite, jam reikalinga pataisa. Matote, tie V. Kutkaus žodžiai reiškia ne vien pasyvų tikėjimą, bet sykiu ir pageidavimą. Ir todėl — drįstu manyti — paskutinis sakinytas tartas peratleidžiamas. Nes, jeigu tie nenaudėliai šį kartą aklaivai paklausys ir "ateityje", gal po kokio šimto metų, "tuojau išims", — ne kažin ką tebus laimėjęs kritikas V. Kutkus.

Bet čia rodos ir tebus pasitaikiusi vienintelė palaidesnė vieta šiaip jau itin standžiai suorganizuotame gerbiamo kritiko kūrinyje. Pagaliau juk kiekvieną iš mūsų retkarčiais aplanko kuri nors žmogiška silpnybė. Pavyzdžiui, man, su "Penkiais stulpais" tesusipažinusiam per spektaklį, norėjęs juos ir pasiskaityti. Ot, sakytum, knieti ir gana — pačiam išsiaiškinti, kas tasai Dainuotojas. Ar jis atstovauja vien tolimą ateitį (kaip programoje buvo pažymėta), ar jis taip pat ir kai kurių veikėjų vidinių išgyvenimų savotiškas veidrodis? Ar jis turėjęs būti, anot V. Alanto, iš gėrynių grįžtantis "dandy", ar, pagaliau, tik šiaip sau pokštinkinukas, vis besurandęs progos pakirkinti didžiulį akordeoną (iš tikrųjų, tai vargonais užriaumoti būtų buvę dar įspūdingiau; taigi... jei ne ta, taip nelemtai skurdi ir ankšta, tremties scena...).

Vienok, nebudamas savo visų smalsumų, pritariu V. Kutkaus visiems tikėjimams bei pageidavimams nė kiek nedvejodamas. Matote, dramos išspausdinimu galėtų būti padaryta neatitaisoma skriauda mūsų gerbiameis kritikams — Vytautam (žinote, vėl visokie aiškinimai, gudravimai,

(Tęsa 3-iam psl.)

DIENŲ SKEVELDROS

1.

Grįškime į "Darbą". J. Kaminsko str. "Visu veidu į Lietuvą" sakoma:

"Minties reakcija prieš bolševizmo sandarą, tapusi veiksmu, gavo revizionizmo vardą. Netrukus ši reakcija, kurioje nebuvo nieko reaktionieriško, sukrystalizavo ir pozityvų savo turinį. Bet tapusi revoliucine jėga, kiek laisviau galėjusia pasireikšti tik Lenkuose ir Vakaruose, revizionizmo idėja pačioje Sovietijoje sužadino atkaklų puolimą vergiškoje spaudoje."

"Kad revizionizmo šmėkla šandie slenka per pavergtą Europą ir kad jos akivaizdoje dreba bolševizmo žandarai ir kunigai, liudija, pvz., šitoks atviras žurnalo Moskva pasisakymas: "Revizionizmas turi būti sunaikintas. Arba mes paguldysime revizionizmą į karstą, arba revizionizmas mus pribaigs. Trečio sprendimo negali būti".

Imu į rankas "Literatūros ir Meno" Nr. 10 ir, kaip regis, str. "Georgas Lukačas — prieš vėliava". Šįsyk kažkokio Dr. Hanso Kocho iš "Sontag". Prieš metus tolygus straipsnis skelbta regis, iš "Literaturnaja Gazeta". Smogiama į revizionizmą, aišku.

2.

Prieš įeidami "fronto prieš revizionizmą" ugnin, žvilgtelkime, kaip Maskva vertina ir rūšiuoja "liaudies priešus".

Priešpaskutiniam "Darbo" nr. aptarta literatūrinė brolija, vadinamoji "angry young men", Sovietų enciklopedijoje susilaukė tokio šikco:

Jų (t. y. Kingsley Amis, Iris Murdoch, John Osborne, John Wain, Colin Wilson) kūrinuose esama dabartinės buržuazinės padėties kritikos. Bei "ji tik iš pažiūros aštri, nes šiaip jau abstrakti, anarchiška ir išlaikyta asmeninės rebelijos (bruzdėjimo, maišto) tone".

Jau visai kitanė "partijos budrumė" stebina Nobelio laureatas Albert Camus. Tai, anot "Pravdos", "liaudies ir pažangos priešas visų šlykštusių". Anot "Komunist", tai rašytojas, kuriam liaudis iš viso neegzistuoja; pasaulis, Camus'o manymu, milijonai išsiblaškiusių žmogiškų būtybių. Jakov Elsberg (Kremliaus formaline išmirkyti smegenys) teigia, kad Camus kūryba desorientuojanti liaudį, atbaidanti nuo kovos už pažangą. Pasak "Literaturnaja Gazeta", Camus — šitai "obskurantas"

ir "analfabetizmo sėjėjas". Rozgovorov (gerai išdresiruotas Maskvos kritikas) sako, kad Camus'o moraliniai-filosofinis kodeksas tai "talka buržuazinei ideologijai, kuri ginasi nuo materialistinės pažvalgos į pasaulį ir pažangą".

O kasgi Lukač — "priešo vėliava" —? Nagi, "pasiutusų revizionistų iltys ir nuodas". Paskaitykime šią "Sontags" ištrauką (atkreipkime dėmesį į gausų "šturmavikų" būrį):

"Praėjusiais metais itin giliai buvo išaiškintos vengrų literatūros mokslininko bei filosofo George Lukačo revizionistinės pažiūros. Aleksandras Abušas, Vilis Bredelis, Johana Rudolf, Wolfgangas Haizė, Hansas-Gunteris Talhaimas ir kiti principingai kritikavo Lukačo veiklą. Čekų mokslininkas Paulius Relmanas griežtai pasmerkė Lukačo mokslinį metodą; įžymus tarybinis literatūros mokslininkas J. Elsbergas keliuose veikaluose išnagrino klaidingas Lukačo pažiūras. Vengrijoje Gjula Kalajus sukritikavo Lukačą Vengrijos Socialistinės darbininkų partijos Politinio biuro vardu; filosofas Elemeras Balogas griežtai pasmerkė dalį Lukačo filosofinių pažiūrų; VSDP teorinis organas paskelbė du didelius Jožefo Žigeti straipsnius, nukreiptus prieš Lukačo filosofiją ir literatūros teoriją; garsus vengrų filosofas Bela Fogarasis iš esmės sutriuškino Lukačo filosofines pažiūras Vengrijos Mokslų akademijoje 1958 metų spalio mėnesį.

Anot Kocho, "niekšas" Lukač ne tik nesigaili savo klaidų, bet brenda gilyn į "hereziją" — italų socialdemokratų žurnale "Mondo Operaio" paskelbė šlykštų(?) "Postscriptum 1957". Girgi, ans "nebe-pataisomas". Bet jo asmenį trauk ir pakratai, visa žala slypi jo veikaluose, kurie "padėjo moderniajam revizionizmui kai kuriose šalyse įsikverbti į marksizmo mokslą", ir visur plinta.

Koch vergiška (ir vokišku tikslumu) išvardija visą eilę Lukačo "niekšybių":

1) 1956 m. birželio 15 d. per diskusijas vengrų intelektualų tarpe rėžė:

"Drįstu teigti, kad marksizmo padėtis Vengrijoje šandie yra blogesnė, negu ji buvo Horčio laikotarpiu".

Po to (2) iškėlė kovos prieš stalinizmą lozungą.

(Tęsimys 2-me pus.)

3. (Cituojuame Kochą):

Spalio 30 d. kontrrevoliucionieriai šturmavo Buda-pešto partijos komiteto būstinę. Kitą dieną, kai už kojų pakartų komunistų kūnai kabojo medžiuose, Georgas Lukačas naujame atsišaukime į jaunimą paskelbė: "Pažangiosios inteligentijos uždavinys — atskirti stalinizmą nuo marksizmo. Tikra revoliucinė teorija sutampa su masių nuomone..."

Kas čia ir beišvardys visas Lukačo "klaidas"! Ak, jis rašė: "Įvairioms kūrybinėms srovėms privalo būti užtikrinta spausdinimo ir išraiškos formų pasirinkimo laisvė".

1956. 10. 28 į jaunimą kalba šitaip:

"Visapusiškas demokratiškas laisvių atkūrimas... yra tikras pagrindas vengriškajam keliui į socializmą su-rasti".

Vaiman,

"jis atvirai paneigė lenininį literatūros partiškumo principą, pripažindamas jį tinkamu tik 1905 metų revoliucijos laikotarpiu partinėje spaudoje dirbusiems publicistams".

3.

Str. baigiama šitaip:

"Kova prieš visą revizionistinę Lukačo pažiūrų sistemą buvo ir tebėra labai svarbi".

Matyt, kad... svarbi (Kremliaus galiūnams ir igalio-tiniam tarp satelitų). Nepraėjo metai, o du (kone puslapi-niai) straipsniai apie Lukačą vien "Literatūroj ir Mene". Matyt, revizionizmas žengia ir per okupuotąją Lietuvą. Ir savaime šiurpas eina per partiją...

4.

Tarptautinės maisto pramonės darbuotojų sąjungos bū-va biuletenyje apskaičiuoja, kas galima būtų padaryti už tuos pinigus, kurie išleidi-žiami vienai balistinei rake-tai (nesvarbu, šiaupus ar ana-pus geležinės uždangos be-gaminamai). Ir taip, būtų ga-lima nupirkti skiepu prieš džiogą mažiausia 100 milijonų vaikų. Arba: vaistų akims gydyti, na, 3 milijonams vai-kų, ypač Art. Rytuose. Arba: išgelbėti nuo malarijos 8 mi-lijonus asmenų. Arba: išgy-dyti odos ligas tarp 20 milijonų vaikų Afrikoj ir Azijoj. Arba: nupirkti ir sugirdyti vaikams 1/2 milijardo stiklinių šviežio pieno.

A propos pieno. Ar žinote, kiek ilgai pieną virškina žmogiskasis skrandis? Aha, 2 1/2 valandų, kai žuvį sudor-oja per 1 1/2 valandos, steiką per 3 val., viščiuką per 6 val., sardines ar šprotus per 8 val.

Geriausia (kaip jau paste-bėta, žmogiskasis) skrandis su-virškina... vyną, nes per 15 minučių.

A propos tauriųjų gėralų.

Adomas P. Jasas

SMUKLEJE

Išgerk sausai!
Ir tu kaip kūdikis klausai,
o senas senas drauge! —
Mes abu prie velnio jaujos auge,
ganę žirgus ir avis,
dar vis,
kai keliam taure, keliam ir asotį
ir imam — well — dainuodami svajoti:

Ten potvyniu liejosi upelis. —
Mes Nemunu vadinom jį. —
Per žaliąją tik vaiduoklių kelias...
Ten potvyniu liejosi upelis.

Anų pavasarių kraujas kelias,
ir grįžta meilė vis gajį —
vėl potvyniu liejasi upelis,
vėl Nemunu vadinam jį...

O kai imi girksnodamas svajoti,
sugirgžda šunys, svirtys ima loti,
ir vėl tiki — kai grįši, kraujas atgyvės:
paimsi sulai molinį asotį,
o uogom — aukšlį — taip! — iš topolio žievės...

Prancūzija iš konjako eksporto gauna 16 milijardų frankų (iš perfumų - kvėpalų gauna, pvz. 1957 m. 4 1/2 milijardus frankų). Ir kas Prancūzų tautos ūkyje gali išdrįsti kanjaku prilygti? Kas? Ogi...knygos (už knygų eksportą 1957 m. gauta 7 milijardai frankų, už periodinę spaują — 5 milijardai frankų, o dar už "Copyright" ir t. t.).

A propos (lietuviškai, tur būt, bus *beje*) knygų. Neseniai skaičiau tokį tikrą nutikimą iš vad. karo dienų Amerikoje. Karininkai (kapitonais pradendant) turėjo pirmumo teises lėktuvais keliaujant. Syki, emigrantas rašytojas Thomas Mann kartu su savo draugu skrido iš New Yorko į Naująjį Orleaną. Vyko paskaitos. Kai lėktuvus sustojo Asheville'je (N. Carolina), aerodrome laukė generalas ir jo adjutantas. Jie pareikalavo teisių į pirmumą, ir T. Mann su draugu, kaip civiliai, turėjo užleisti vietas. Jie išlipo. O kurgi skubėjo generalas? Ak, jis, aistringas literatūros mylėtojas skubėjo į N. Orleaną, į... T. Mann'o paskaitą.

P. S. Imu tik ką gautą "Literatūros ir Mene" Nr. 12 ir vėl "į ataką!" prieš revizionizmą. Šįsyk perspausdinama "Komunist" Nr. 2 str. "Už ką kariauja revizionistai literatūroje". Str. nepaprastai ilgas, dar bus tęsinys. Puolama Jugoslavijos rašytojai, ypač jų sąjungos pirmininkas Vidmaras. Bet apie tai vėliau, kai galima bus apžvelgti visas str. Tame pat "L. ir M." Nr. 12 randame spec. skyrių "Centrinės (skaityk: maskolių!) spaudos skiltyse", kur kažkoks burlokas (A. Lebedev) puola B. Sruogos "Dievų mišką". Tai santrauka iš "Novyj mir". Čia vienas "spirgūtis":

"...mes matome ir nepriimame joje viso to, kas vienaip ar kitaip susiję su "moraliniu neutralizmu", sėvo-

tišku nesipriešinimu — to-mis paveldimomis ligomis netgi žymios dalies pažangiosios buržuazinės inteligentijos, užkrėstos ta ar kita pacifizmo — kultūros miesčionių aukščiausios filozofijos — forma. Ir mes privalome ryžtingai perspėti skaitytoją dėl tų, tegul ir nelabai žymių, socialinio pacifizmo elementų, kurie yra Sruogos knygoje, privalome parodyti skaitytojui ir iziliuoti tuos šios pavojingos epidemijos mikrobus, kurie pateko į šią aplamą sveiką ir didvyrišką knygą. Nes socialinis pacifizmas su savo baltais, nesuteptais rūbais, su savo graudulingais šūkiiais, su savo savotišku moraliniu aristokratizmu, neva iškeliančiu šios teorijos šalininkus "virš" visokių politinių vaidų ir klasinių susirėmimų, dar gyvas ir pavojingas būtent dėl to veidmainiškumo ir paslėpto falšo, kurie glūdi pačioje jo prigimtyje, ir tuo pat metu dėl daugelio jo gerbėjų ir skleidėjų besąlyginio nuoširdumo ir subjektyvaus dorumo..." "Ir štai kodėl mes sakome, — tęsia kritikas, — kad tie šios teorijos ir pasaulėjautos elementai ir atspindžiai, kuriuos mes randame Sruogos knygoje, prieštarauja ir netgi yra svetimi antifasistiniam kryptingumui".

Vadinasi, "atodrekiš" baigėsi kaip sapnas...

J. Cicėnas

IŠMOKINAME ANGLIŠKAI skaityti, rašyti, ir kalbėti. Pamokos dienomis ir vakarais.
Amerikos Lietuvių Mokykla
816 W. 32nd Place — Chicago, Ill.

CHICAGOS SVARIAUSIAS IR MODERNISKIAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

15 knygų už dolerį

Ryšulys Nr. 1

Šis pasiūlymas galioja tik dvi savaites!

Režisieriai, artistai, vaidintojai galėtų pasinaudoti vienintele proga, įsigyti teatro veikalų už vieną dolerį. Knygos yra senos ir baigiamos išparduoti. Jų vertė daug didesnė.

Štai jos:

1. Br. Vargšo MILIJONAI VANDENYJ, drama 3-se veiks.
2. R. Bracco PIETRO CARUSO, vieno veiksmo drama.
3. A. Belcikowskio PONO FELIKSO ATsilankymas, vieno veiksmo komedija.
4. Šalda-Baldos pagal M. Gogolį PIRŠLYBOS 2-se veism.
5. M. Palionio PRIEŠ VĖJĄ NEPAPUSI, komedija 3-se aktuose.
6. A. N. Ostrowskio VYRŲ VERGIJA.
7. J. Korzeniowskio MEDICINOS DAKTARAS, komedija 1 veiksmėje.
8. M. Grigonio pagal K. Lukaševič LINKSMOS DIENOS, 2-jų veismų vaizdelis.
9. J. Kottlerevskio NASTUTE, 2-jų veismų drama.
10. J. Alexander hr. Fredo CONSILIUM FACULTATIS, 1 veiksmo komedija.
11. H. Ibseno ŠIAURĖS KARZYGLAI, 4 veismų tragedija.
12. Halinos KATRIUTĖS GINTARAI, 3 veismų vaizd.
13. Marco Pragos DRAUGAS, vieno veiksmo drama.
14. Br. Vargšo SPĀSTAI, vieno akto farsas.
15. V. Juozo K...o IŠGANYMO APSIREIŠKIMAS, teatrinis vaidinimas.

Čikagiečiai ir jos apylinkių gyventojai gali tą ryšulėlį knygų Nr. 1 atsiimti pačiose NAUJENOSE, toliau gyvenantieji turi atsiųsti vieną dolerį už knygą ir 25c už knygų persiuntimą. Pinigus siųsti adresu:

"Naujienos", 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Ill.

Skaitykite "N-nas"

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Daug tukstančių klientų lietuvių — tai geriausia mums rekomendacija.

Paimam siuntinius iš namų

GREIČIAUSIAS PRISTATYMAS!

Nemokamai vieta automobiliams

Apžiūrėkite mūsų puikų prekių rinkinį labai žemomis kainomis.

CENTRAL PARCEL SERVICE, INC.

220 SOUTH STATE STREET Phone: WAbash 2-9354

2 — NAUJENOS, CHICAGO 8, ILL. —SATURDAY, APRIL 25, 1959

(Tęsinys iš 1-mo pusl.)

insinuacijos...). Vyresnysis, reikia manyti, atlaikytų visus smūgius nesuvirpėjęs. Bet jaunojo, ir karjerą dar vos tepradedančio, kritiko sparnai galėtų būti suluošinti visam amžiui.

O mes, nors ir labai brangi-name dramaturgus, bet, mieli ponai, ir kritikų juk negalime taip lyg su šakėmis žarstyti į šalis. Ir ypač — šiuo atveju, kai abu kritikai Vytatai "Penkis stulpus" puikiai suprato ir sugebėjo juos pataisyti nepalyginamai sėkmingiau, negu patsai jų autorius (ir ne kas kitas, o tiktai pavydas košia dabar pro Landsbergio dantis nepasitenkinimo žodžius).

Abu kritikai "Penkiems stulpams" padovanojo herojų. Man atrodo, kad A. Landsbergis lyg ir nebuvo ryžęsis sukurti kokį išskirtinesnį didvyrį, tarsi norėdamas karžygiškumą išdailinti visai vargstančiai tautai (ar čia tik ne bolševikinės tendencijos?). Bet, žinoma, kokia ten drama, jeigu joje nėra pro kitus aiškiai prasikišančio personažo. Todėl abu kritikai ir nukalė įspūdingą herojų, nors ir iš gana prastos medžiagos. Nes V. Landsbergio patiektasis tardytojas, man rodos, buvo liguistas, sutrūnijęs senis, norėjęs pavergtų lietuvių skerdimu atgauti savo prarastą prestižą ir — įprasminti savo bereikšmę, apkartusią egzistenciją. Bandydamas gelbėtis, jis įbrido dar baisesnėn klaiikumon ir laukė mirties. Ir kai partizanai nesisukubino žudyti, tai iš tos nepavydėtinos padėties jį išgelbėjo atskubėję abudu Vytatai, padarydami jį kone Cezariu, maždaug Petru Didžiuoju.

Tačiau ne vien už šią, itin nusisekusią, operaciją V. Landsbergis turėtų būti dėkingas. Jis pats ir jo kolegos, tikslime, mielai pasinaudos ir jį epochinės reikšmės laimėjimu — atrastuoju dėsnium, sakiančiu, kad šalia patriotizmo žmogiškumui bei žmoniškumui dramoje vietos nėra.

Šio dėsnio neklaidingumas paprasčiausiai įrodomas peržvelgiant kaikurias "Penkių stulpų" scenas, kuriose jis ir buvo surastas. Pavyzdžiui, partizanų dalinio vadas turi nužudyti tardytoją. Bet jo tariamoji sužadėtinė — tardytojo sekretorė, moteris su žmogiškom silpnybėm bei stiprybėm, jį beveik įtikina, kad neverta žudyti, nes nieko gero neatneš tardytojo mirtis, kurios jis pats laukia, nes gyvenimas jam pasidarys baisėnis už mirtį. Tuo metu (jeigu teisingai supratau) partizanų vado sąmonėje blykstelė mintis (Dainuotojo lūpomis pasakoma), ar jis jau nebus per daug įpratęs žudyti. Prieš beginklį ir mirties laukiantį tardytoją nelengva apsispręsti žmoniškų jausmų kupinam partizanų vadui. Padėtis nesmagi, tarsi besirengiant žudyti miegantįjį, ir partizanų vadas delsia. Ir ginklą pavar-

toja tiktai tuomet, kai tardytojas jį akiplėšiskai išprovokuoja, atseit, kai atsiranda veiksmui pateisinti apčiuopiama priežastis.

Betgi kiekvienam supratingesniam piliečiui pakankamai aišku, kad tiktai grynos nesąmonės — tie visi žaidimai žmogiškais jausmais bei mėginimais veiksmus psichologiškai pagrįsti, jei tuo kariško įsakymo įvykdymas statomas pavojum. Kritikai Vytatai, matyt, ragavę karo mokslo, puikiai žino, kad: jeigu yra įsakymas — vykdyk jį į nieką neatsižvelgdamas, nors ir tiktai pats sau jį būtum davęs.

Labai teisingai V. Kutkus pastebi, kad "Penkių stulpų" partizanai be jokios kariškos drausmės: ginčijasi tarp savęs bunkeryje, lyg niekur nieko, tarytum atrasti nuo ginčų ir išmokti laikytis kariškai nepakanka septynerių metų. Jei vis dėlto jie jau taip nelentai suaugę su savo žmogiškosiomis ypatybėmis, tai visgi ginčytis galėtų kitu metu, o ne tuomet, kai uždanga pakilusi ir publika žiūri į juos. Žiūrovų stebimi partizanai savo bunkeryje turėtų mankštintis, pratintis kovai su priešu, o laisvalaikio metu galėtų jie šauniom, į kovą skatinančiom, kariškom dainom kelti žiūrovų nuotaiką. Ir įvairumo dėlei galėtų jie dar pastraksėti vyrišką šokį "Oželį". Bet jau nieku būdu netoleruoti jų žmogiški ginčai bei pasikalbėjimai. Koks gi kovotojas, jeigu jis nuolat negalvoja apie priešų sumušimą, bet laiką nenaudingai leidžia plepėdamas apie savo privačius reikalus, kurie per tiek laiko jau iš viso turėtų būti išnykę.

Pagaliau A. Landsbergis, greičiausiai nė kariuomenėje netarnavęs, iš viso dar nenučiuokia, kad partizanus vaizduojančioj dramoj autoriaus vyriausias tikslas yra sunaikinti priešą. Nors dramaturgui ir suprantamas pabėgėlių bei emigrantų prisirišimas prie savo gimtosios žemės, tačiau jis, vaizduodamas Lietuvoje kovojančius partizanus, kažin, ar neperdaug pasiduoda sentimentui. Man regis, mūsų žymūs karvedžiai (vienas iš jų dar savo karjeros pradžioje pas savo būsimąją uošvę be mūšio laimėjęs skanią kiaušienę ir po to — jos gražią dukterį) pasakytų, kad daug naudingiau priešą naikinti jo paties žemėje. Todėl labai pageidautina, kad dramaturgas, rašydamas partizanus vaizduojantį veikalą, tartųsi ir kariškus dalykus aiškintųsi su mūsų žymiaisiais kareivom.

Visai kitokį pobūdį įgautų ir kova su priešu, jei dramaturgas, pilnai suvokęs savo užduotį, pasisavintų taktikos bei strategijos gudrybes. Tuomet, reikia manyti, ir kovotojų parinkimas išeitų nepalyginamai sėkmingesnis. Gi dabartiniai "Penkių stulpų" personažai, kaip jau žinome, — žmogiški; ne tik su teigiamaisiais bruo-

(Tęsinys 5-me psi.)



Panamoje kilo nemažas susirūpinimas, kai pasklido gandai, jog pakraščiais plaukioja jachta Nola ir kad ant tos jachtos esąs buvusio Panamos prezidento sūnus Roberto Arias, jo žmona, ir kad jachta gabenanti daug ginklų.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS

Dabar yra laikas tinkamai įrengti savo namą vasarai ir žiemai.



Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo ir patikimo stoko lentų ir namams medžiagų

CAKRO-MOODY LUMBER COMPANY

3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1277

STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI

KONTRAKTORIUS

Statome naujus namus
Taisome senus
Virtuves
Maudynes
Stogus
Elektros laidus
Centralinį šildymą ir
Plumbing
Painting & Decorating

Pleisteruoja, atlieka
Tuckpointing
Dailidės medžio ir
kitus, namų
taisymo darbus.
Pre-Cast Stone
25 metų patyrimas
Žemos kainos.



Licensed Salesman - Padeda pirkti ir parduoti Real Estate.

Parūpina visokius draudimus — "insurance".
Paruošia paprastas ir sudėtingas (nuosavybių savininkų) mokesčių blankas.

Paruošia algų lapus. • Atlieka knygvedybą.
Sutvarko užsilikusias knygas.

25 METŲ PATYRIMAS • ŽEMOS KAINOS.

PRANAS SALEMONAVIČIUS KONTRAKTORIUS

504 West 33rd Street (netoli Normal Ave.)
Susitarimai tel.: VICTORY 2-3486

J. BUDRIK FURNITURE

Širdingai užkviečia visus į pavasarinį
rakandų išpardavimą:

Parlor setų, Minkštų krėslų, Karpetų, Miegamojo kambario setų, Matracų, Spyruoklinių ir rubber matracų, Virtuvės stalų su krėslais, Šaldytuvų, Gazinių pečių, Gazu šildomų pečių, Stalių, Rašomų stalų, Skalbiamų mašinų, Televizijų, Hi-Fi, Stereophonic fonografų, Radio, Lagaminų, Akordeonų, Lempų, Jewelry, Laikrodėlių, Silverware, Žadintuvų, Sieninių laikrodžių, Briljantų, Deimantinių žiedų, Kaldrų, Blan ketų. Už geras prekes mokėsite pigiau.

Pas Budriką 4 kambarių visi rakandai už \$395

LENGVI IŠMOKEJIMAI

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokite
CALUMET 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Baldų skyrius atdaras
sekmadienį nuo 12 — 5.



JOS. F. BUDRIK FURNITURE

3241 So. Halsted Street

30 metų leidžiamos lietuviškos programos, Stotis WHFC, 1450 kil. kas sekmed. 2:15 po pietų—45 minutes. Visuomenė kviečiama pasiklausyti.

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS SILEIKIS

Vytauto Igno — dailės parodą atidarant

Šeštadienį, balandžio mėn. 25 d. Jaunimo Centro apatinėje salėje atidaroama dail. Vytauto Igno-Ignatavičiaus dailės paroda. V. Ignas yra vienas savaimingiausių ir originaliausių mūsų jaunosios kartos dailininkų. Jo tapyba artima ekspresionizmui, paprasta techniškąja prasme ir pirmoje eilėje siekianti siužetinių gelmių.

Savo pirmosios individualios parodos Čikagoje proga dailininkas maloniai sutiko atsakyti į keletą jūsų korespondentui patiektų klausimų.

— Kokios aplinkybės paskatino pasirinkti dailininko profesiją?

— Nuo pat mažens mano laisvalaikis buvo užpildytas piešimu. Mano nuolatinė svajonė buvo tapti dailininku, bet galvodamas, kad neturiu tam gabumų, buvau nutaręs studijuoti architektūrą. Tuo laiku gavau darbą Vilniaus "Vaidilos" teatre, kur turėjau laimės susitikti to teatro dekoratorių dailininką Viltų. Jis, pamatęs mano keletą gimnazistiškų darbų, pradėjo skatinti stoti į meno mokyklą. Jis buvo tas didysis akstinas, kuris kėlė manyje pasitikėjimą; jis ir padėjo pasiruošti egzaminams.

Išlaikęs egzaminus ir gaudamas iš tėvų paramą, pradėjau studijuoti Vilniaus dailės akademijoje.

— Kur mokėtės, ką baigėte, kokie buvo jūsų mokytojai?

— Gimnaziją lankiau Biržuose ir baigiau Vilniuje 1941 m. Tais pačiais metais įstojau Vilniaus Dailės Akademijon. 1948 m. baigiau Vokietijoje Freiburg'o Taikomojo Meno Mokyklą.

Lietuvoje mano mokytojais buvo Schurmann'as, K. Vienožinskis, A. Gudaitis ir L. Vilimas. Vokietijoje — V. K. Jonynas, V. Vizgirda, A. Valeška ir V. Kasiulis.

Esu dirbęs visoje eilėje Čikagos ir Clevelando vitražų studijų, — jų tarpe ir A. Valeškos vitražų studijoje čia Čikagoje.

— Kokiose parodose dalyvavote?

— Esu dalyvavęs visoje eilėje lietuvių menininkų bendrųjų parodų: Religinio meno parodoje Čikagoje, Artistų in Exile (studentų santariečių suorganizuotoje parodoje Čikagoje); Riverside Múseum New Yorke; Niagara Falls, keletose parodų Clevelande ir kt.

Dalyvavau taipgi 35-je pavasarinėje Clevelando amerikiečių dailininkų parodoje (Cleveland Museum of Arts).

— Kokį kūrybos laikotarpį apima jūsų dabartinė paroda? Kaip kūriate?

— Ši mano paroda apima 1954-1959 m. kūrybos tarpą.

Kurdamas tenkinu savo ego. Kūryba man teikia didžiausią malonumą. Kuriu, nes turiu kurti. Tapau ar raizau ką jaučiu — noriu drobėje išreikšti pats save ir tuo pačiu save pažinti. Per save stengiuosi perduoti vienišo žmogaus dvasinį stovį ir tą egzistencinį tragizmą, kurio šešėlyje mes visi šiandieną randamės.

Hieškau tiesos — menas meno nepripažįsta. Tai ir yra, mano kūrybos pagrindinė idėja! Kilus minčiai šiai idėjai išsireikšti drobėje, nešioju ją savyje, kol ji suauga su manimi visu ir, kai ateina laikas jai išsiveržti perduoti su visu nuoširdumu, kiek išgalu tiksliau!

Mano kūrybai didelės įtakos yra padarę lietuvių liaudies dievdirbių darbai, be to tremtis ir nuolatinis tėvynės ilgesys...

— Kaip žiūrėte į profesinį dailininkų paruošimą šiame krašte lyginant jį su Lietuvos paruošimu?

— Mano nuomonė į šį klausimą tebūna nekompetentinga, kadangi nesu šioje šalyje studijavęs. Nuomonė susidariusi iš keletos matytų meno mokyklų parodų.

Šio krašto, kaip ir Lietuvos, mokyklos pastatytos ant impresionistinio pagrindo. Tačiau, Lietuvoje daug griežčiau buvo laikomasi impresionizmo dėsnų.

Amerikoje, mano nuomone, per mažai kreipiama dėmesio į piešinio konstrukciją. To pasėkoje jaunas dailininkas, išėjęs iš mokyklos, dažnai metasi į kraštutinį abstraktizmą, vien dėl to, kad jis jaučiasi nepajėgus apvaldyti piešinį!

— Kokios srovės vyrauja Amerikos dailėje? Į kurias labiausiai linksta jaunieji lietuviai dailininkai?

— Amerikoje vyrauja abstraktizmas įvairiausiose formose. Kaip: ekspresionistinis abstraktizmas, realistinis abstraktizmas, kūbizmo ir ekspresionizmo mišinys, kuriam kai kas duoda neabstraktizmo vardą. Nemažą vietą užima surealizmas (su nemažu atspalviu amerikoniškos gotikos). Nors amerikiečių menū turi



Dail. IGNAS-IGNATAVIČIUS prie savo kūrinio

daug įtakos Europa, tačiau jame ryškiai atsispindi amerikietiškas charakteris.

Jaunieji lietuvių dailininkai, išėję iš amerikietiško mokyklų, linksta prie abstraktizmo.

— Kokie, jūsų manymu, buvo didžiausi lietuvių dailininkų laimėjimai tremtyje.

— Svarbiausiais laikyčiau Lietuvių dailininkų kaip: V. Kasiulio, V. K. Jonyno, A. Galdiko, R. Viesulo ir kt. laimėjimus meno pasaulyje.

Didelis skaičius suorganizuotų lietuvių dailininkų meno parodų, bei Čiurlionio galerijos įkūrimas, daug prisideda lietuvių meno išgarsinimui.

— Kaip žiūrėte į lietuvių dailininkų susiskaldymą, taip labai išpūstą spaudoje?

Dailininkų susiskaldymas yra ne naujas dalykas ir ne vien tik mūsų tautoje. Kur individualistai, ten ir nuomonių skirtumai.

Reikėtų tik džiaugtis, kad pastebime tam tikrą nors karštesnį ir per karštą judėjimą. Tai reiškia, kad kuriame, kad gyvename, kad dar nesirengiame kapituliuoti. Kūrybinė gyvybė reiškia nenutautėjimą, kultūrinių vertybių, į savo tautos kraitį krovimą.

Būtų negudru laukti, kad naturalistas ar kitos srovės atstovai sutiktų su abstraktistu ir pan. Darbo gerumo nenustatytas srovė, bet jo meniškasis išpildymas. Tačiau kiekvienas kovoja už savo idėjas! Todėl girdime ir politikus ir menininkus ir pagaliau net šeiminkes ginčijantis dėl savo nuo-

monės. Ir taip turi būti! Taip gyvenama ir tik taip ugdomasi.

Zinoma, lazda turi du galus. Savo asmeninius nesutikimus per daug išnešame viešumon. Juos galėtumėm sutvarkyti savo tarpe, — baigė pasikalbėjimą dail. Vytautas Ignas.

Tikime, kad čikagiečiai skirs pakankamai dėmesio savo jaunam dailininkui. O jų dėmesio jis be abejonės nusipelnė. Paroda tęsis savaitę laiko.

at.

Mirė skulptorius B. Pundžius

Vilniuje po ilgos ligos balandžio 11 d. mirė skulptorius Bronius Pundžius. Buvo gimęs 1907 m. rugsėjo mėn. Mažeikių apskr., Tirkšlių valsčiuje. Būdamas 19 metų įstojė į meno mokyklą, kur studijavo skulptūrą. Vėliau išvyko studijuoti į Paryžių. Skulptorius yra sukūręs daug meno kūrinių, tarp jų ant Puntuko akmenis prie Anykščių, iškalė Dariaus ir Girėno baraljejus, "Tris milžinus" ir atliko kitus stambesnius projektus.

Frank. Lloyd Wright, mirė balandžio 8 d., vienas didžiausių Amerikos architektų. Jis yra naujų architektūros idėjų reiškėjas. Jo atminimui New Yorke Metropolitan meno muziejuje bus išstatyti jo architektūros pavyzdžiai birželio 8 d. Tą dieną jis buvo gimęs.

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS DRAUGAS IR BICIULIS.

(A kelta iš 3 psl.)

žais, bet net ir su kaikiurim silpnym. Gal jie mums ir simpatingi, bet — nebūkime persentimentalūs — jie perdėm nenaudingi. Nes einant pareigas ir vykdant įsakymus paaiškėja, koks nereikalingas balastas, tasai žmogiškumas ar žmoniškumas. Juk net ir garsiajam Šekspyriui nevisuomet sekdavosi įveikti savo personažų žmogiškąsias silpnynes. O kad jis buvo situacijų meistras, ir kad jo dramų veikėjai nekresdavo pokštų, kai išsitraukdavo špagą ar peilį, — ir V. Alantas galėtų paliūdyti. Tačiau vietomis net ir Hamletas apvilnia žiūrovą. Tiesa, kai jo rankoje sublizga peilis — tuojau numanai, kad nesirengia jis raikyti duonos ar kiaulės skersti. Bet žmogiškų jausmų verpetuos jis nepajėgia apsispręsti: durti, ar nedurti. Ir pasideda tą savo briedkriaunį kaip mulkis (o juk ir pasakyta yra: "Be reikalo nepakelk!").

Gal ir negalime Šekspyro risti prie stulpo už tai, kai jis vargo su įvairiais savo personažų žmogiškais kaprizais. Tokie jau tamsūs tuomet buvo laikai — tokios primityvios ir dramaturgo priemonės. Bet aš dideliai stebiuosi šių dienų mūsų dramaturgų neišradingu. Technikos žydėjimo gaidynėje jie vis dar laikosi įsikibę į žmogų, visai nežiūrėdami, kiek anas jiems naudingas. O juk šiais laikais kovai prieš pavergėjus dramaturgas galėtų į sceną įvesti puikiausiai sukoncentruotus robotus, kurių jokie žmogiški jausmai nevaržo, kurie jokių skrupulų nežino, kurie pagal gautą įsakymą naikintų priešą tol, kol jo visai nebeliktų.

Taigi, mūsų dramaturgai galėtų modernumo linkme pajėgti net toliau už Šekspyra. Ir labai gaila, kad mūsų vyresniosios kartos atstovai nepabando mūsų dramingą literatūrą praturtinti rašydami tuo lengvesniu, V. Alanto paminėtu ir A. Landsbergio naudojamu, šekspyriniu stilium. Jei toks įgudęs meistras V. Alantas nepasididžiuotų, — man regis, mūsų vadinamiesiems naujovininkams tektų kur nors užpečkiuose pasidžiauti tuos savo plunksnakočius. Bet, žinoma, bepigū jiems dabar tenai šaipylis, kai jis vyras nemėgsta lengvos duonos.

Beje, kol susilauksime geresnių savų dramų veikalų, galėtų kuri pajėgesnė trupė pastatyti "Tauriąją Genovaitę", kuri praeitų su dideliu pasisekima. O su "Penkių stulpais" vistiek jau niekas nenorės terliotis (nebent kam nors labai rūpėtų gadinti savo talentą). Kritikai juk faktais įrodė, kad tie "Penki stulpai" neverti nė penkių botkočių. Tačiau apie tos dramų pastatymą jie atsiliepė vis dėlto palankiai. V. Alantas, šaltesnis ir santūresnis, tik paskiriems autoriams patekšnojė per pečius. Bet emociškesnis V.

Kulkus neslepia savo entuziazmo ir sako: "...neapvyklė puikiai vaidinę P. Mazelio režisuojami artistai". Na, kur tau apvilsi, jei anądien patsai režisoriaus viešai pareiškė, kad į dramą jis buvo puikiai įsijautęs ir giliai išgyveno kiekvieną jos sakinį, kiekvieną žodį.

Garantijs, rodos, visai patikima (prieš keletą metų rašytojas Liudas Zeikus panašiu būdu sutriuškino kritikų, menamai įžiūrėjusių jo "Laipnuose į tolumą" kai kurias nesąmones; sutriuškino aiškiais faktais, kad jo romane jokių nesąmonių nėra, nes per penketą metų jis buvo perrašytas 6 kartus). Bet, jei vis dėlto rastųsi į apaštala Tomą panašų individų — reiktų jiems pastudijuoti "Penkių stulpų" premjeros programą, ir abejonių neliktų, kad Clevelando Vaidila P. Mazelio išukdytas į neprilygstamo kūrybinio galingumo scenos meno vieneta, kuriam "Penki stulpai" — tik minkštas tešlainis.

Vienok, kad ir kažinkaip mes garbintume savo teatrus ir jų meno vadovus, vistiek jų laimėjimai niekad neprilygs nuopelnams mūsų kritikų, iš kurių tūlas liesiog su samarietišku pasiaukojimu triūsia kultūrinius dirvonus. Ir ne vienas yra nuveikęs milžiniškus darbus. Pavyzdžiui, prieš keletą metų galingai buvo prie sienos priremtas A. Škėma, kad jo "Živilės" bolševikas tardytojas kalbėjo visai kitaip, negu dr. Jonas Basanavičius.

Antras įžymus kritikas ir neuilstantis žurnalistas skaudžiai išgyveno K. Borutos "Baltaragio mafūno" meninius nepriteklus, labai apgailestavo ir kilniadvasiškai jaudinosi, kad Girdvainis pasikorė ir savo nemirtingą siefą atidavė pragaro kanciams dėl poros širmų arklių.

O dr. P. Celiešius baisiai nuliūdo ir nusiminė, suradęs K. Ostrausko "Kanarėlėje" ubagiškiausius Lietuvos ubagus. Bet vistiek jis buvo dosnus ir autoriui suteikė net perdidelę garbę, pareiškdamas, kad anas vaizduoja Lietuvos ubagų gyvenimą. Nes, man regis, "Kanarėlėje" — ne ubagų gyvenimas, bet jaudinimasis dėl kanarėlės giesmės. Be abejo, dėl neaiškumo kaltas autoriaus nerimumas. Juk tikrai paika taip jaudintis, kaip K. Ostrausko parašyta, dėl paukščio giesmės, kuri mums nesuprantama, kaip ir modernūs menas. Kas iš to, kad ji "tarytum medus pievų saldi"? Jos nepavalgysi, nei pasikinkęs kur nuvažiuosi. Todėl nenuostabu, kad ir kritikas jai reikšmės neskyrė.

Iš viso ko matyti, kad kai kurie mūsų dramaturgai iki šiol dar nenumanė daugelio dalykų, pavyzdžiui, — kad partizanus ar pogrindžio veikėjus vaizduojančią dramą žiūrovai laiko visai patikima istorijos mokslo pamoka, ir kad į sceną įvesti ubagai nesu-

griaunamai įrodo, jog ir visi Lietuvos gyventojai yra ubagai. Reikia tikėtis, kad dabar jie, visa tai iš kritikų sužinoję, bus atsargesni.

Ir aplamai jiems reiktų eiti su gyvenimu, su pažanga, ir nesijaudinti dėl driskių elgetų svaičiojimų. Maža kad tenai Kristus ubagus gydė, guodė ir dangaus karalystę jiems žadėjo. Mes juk ne Piloto Pontiskio laikais gyvename. Antai dr. P. Celiešius (berods Kristaus žodžių skelbėjas) sako, kad lyg ir nelabai padoru tremties teatro scenoje rodyti ubagus. Na, jei kartais būtinai reikia ir ubago, tai vistiek jau jis galėtų būti švaresnis, gražesnis, turtingesnis, bet ne koksai driskus su vaikiškais norais ir trapiais džiaugsmiais.

Tikėkime, kad mūsų dramaturgai bus dėkingi savo samariečiams kritikams, visas jų pastabas priims nuolankiai ir jomis pasinaudos. Jei ne — jų pačių dalia gali būti trapi.

"NAUJIENOS" PRANESA
TEISINGAS ŽINIAS



Jei ne PETRAS SIRVOKAS, rašytojas Juozas Svaistas būtų negavęs tūkstantinės. PETRAS SIRVOKAS atidarė rašytojui duris į garbę ir prie pinigų. Tai logiškas dalykas.

Visiems vertėtų susipažinti su PETRU SIRVOKU, galinčiu daugeliui atidaryti duris į laimingą ir pasitenkinimo pilną savaitgalį. PETRĄ SIRVOKĄ gausite, jei kreipsitės į NAUJIENAS arba kitus knygų platintojus. Paskutiniu metu Petrus SIRVOKU susidomėjimas padidėjo. Įsigykite šią knygą, kol jos laida nepasibaigusi. Knyga turi 230 puslapių, o kaina tik \$2.00.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELU!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilus, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimai išitikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1043
Telefonas: Central 6-5208

Generaliai Agentai Šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

Prieš siųsdami

DOVANŲ SIUNTINIUS Į SSSR

per kurią nors firmą,

Pasiklauskite patys savęs

apie sekančius dalykus:

1. Ar firma patikima?
2. Ar ji tai įrodė?
3. Ar ji rūpestingai supakuoja ir išsiunčia siuntinius ir paruošia dokumentus?
4. Ar ji naudoja geriausias dėžes?
5. Ar ji varo biznį ilgiau, kaip 25 metus?
6. Ar ji oficialiai ĮGALIOTA?

Atsakymas į visus šiuos klausimus bus TAIP, jei Jūs siųsite dovanų siuntinius per bet kurį

GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

SKYRIŲ

716 Walnut Street
PHILADELPHIA 6, PA.
WALnut 5-3455

4102 Archer Ave.
CHICAGO 32, ILL.
FRontier 6-6399

1313 Addison Road
Cor. Superior & 71 St.
CLEVELAND 3, OHIO
UTah 1-0807

1991 Broadway
NEW YORK 23, N. Y.
LYceum 5-0900

6446 Michigan Ave.
DETROIT 10, MICH.
TASHmoo 5-7560

683 Hudson Ave.
ROCHESTER 21, N. Y.
BAker 5-5923

263 Market Street
NEWARK 2, N. J.
MARket 2-1968

390 W. Broadway
S. BOSTON 27, MAS.
ANDrew 8-8764

346 Third Ave.
PITTSBURGH 22, PA
GRant 1-3712

Greit atgabinkite savo siuntinius PAS mus, ir mes greit išsiūsime juos!

GARSINKITĖS NAUJIENOSĖ

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Sambi Sviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiagą siūsti: 1938 S. 48th Ct., Cicero, Ill.

2 METAI

NR. 16 (45)

MŪSŲ MITOLOGIJOS SIMBOLIAI

Žemė ir Kraštas — tai turbūt dažniausiai piktnaudoti mūsų tremtyje lietuviškosios mitologijos simboliai. Žemė šiuo atveju tarnauja trumpa santrauka minties: neturėdamas savo žemės po kojom, lietuvis kūrėjas gali tik vegetuoti, o ne kurti. O už krašto slepiasi idėja, kad "tik Tėvynėje palikusieji lems ateitį, o ne mes".

Gražių sentimentų slypi ir už vieno, ir už kito simbolio. Bet kaip tiksliai sentimentai juk ir yra nuodas lietuviams, nuo kurio jie — net, kai kuriais atvejais, ir vyrais būdami, — miršta kaip musės. Ir todėl analizei kartais tenka higieniška pareiga griauti sentimentus, ta proga praskleidžiant ir antrąją kiekvieno sentimentalumo pusę: norą pabėgti nuo įsipareigojimo darbui.

Ir suprantama: laistyti emocijomis yra daug lengviau ir maloniau, negu disciplinuotai dirbti. Emocijos taip pat neišvengiamai sužadina simpatiją tu, kurie irgi norėtų, jų pagalba, nuo darbo pasitraukti; emocijininkams, jeigu jie nekraštutiniai pikti, visada tat nesunku tapti mėgiamais. Kas kita darbas: jo ir vaisiai niekada netikri, jis ir žmogų išsemia, o svarbiausia — dirbant baises sugėdina nedirbančius arba tuščiai "dirbančius" ir tuo juos savaime nuveikia prieš save. Nemėgstama to, prieš ką reikia savęs gėdintis.

Juo daugiau susiduriant su lietuviais, juo aiškiau: šurpi yda emocionalumas. Laikas tai išieiti su nauju šūkiu: į kovą prieš emocijas, žmogus tėra darbas!

Sava žemė tėra gamtos dalis. Bet ne gamta įkvepia žmogų kūrybai, o greičiau nepasitenkinimas gamta arba kuriuo nors jos aspektu. Žmogaus kūryba išplaukia iš nepasitenkinimo tuo, kas jam duota, ji veda į protesto žygį prieš visa, kas jau yra, nepatenkinamumą, ir šis protesto žygis gaubaus žmogaus rankose ir yra kūrybinis veiksmas.

Galbūt, tremtyje sunkiau nepasitenkinti sava žeme, kuri iš tolo atrodo geresnė negu ji daugeliui buvo ir kiekvieno atveju lietuvių, kurie tebėra savo šaknimis pagonys, suvedžioja stambeldyste. Bet kūrybą įkvepia juk ne kuri nors speciali nepasitenkinimo rūšis, bet bendrai nepasitenkinimas pačia žmogiškąja būtimi, joje inkorporuota diskre-

pancija tarp žmogaus laisvės troškimo (jo vizijos, kuri įkūnijama kūryboje) ir jo vergystės liudijimų (pradedant gimimu, kuris priverčiamas, ir baigiant mirtimi, kuri taip pat priverčiama, nors ir mažiau. Žmogus gali savanorišku darbu save anksčiau nuvartyti į kapus negu gamta jį privers tenai nueiti. Tai dalis žmogaus didybės).

Savoji kultūra kurti nereikia semtis temas būtinai iš savo tautos patirties, arba, mūsiške terminija, joje pajusti nepasitenkinimo žmogiškąja būtimi simbolius, prieš ją protestuoti. Bet kas, žmogiškai reikšminga, gali būti atnešta savos tautos kultūron. Ir to, kas žmogiškai reikšminga, galima rasti visur. Visų pirma: tai randama savyje.

Ir jeigu man reikėtų ieškoti kūrybinių šaltinių išsekimo priežasties, tai ją suraščiau ne tiek savosios žemės praradime, kiek per didelio savimi pasitenkinimo atradime. Ne atsiktinai populiariausios knygos lietuvių visuomenėje šiandien generolo Raštikio atsiminimai ir "Lietuviškoji Vircija". Labiausiai Lietuvos istorijoje savimi pasitenkinusio žmogaus jo paties dokumentuotas šio fakto paliudymas, ir knyga, suvedžiojusi net jaunas, pažangias studentes palikti Nyką-Niliūną bibliotekoje nesupjaustytą ir su pikta virėjiška aistra pradingti moters vertę ištaisais šimtmečiais žlugdžiusioje virtuvėje.

Krašto simbolis iškilo viešumon kaip reakcija prieš visuomenės veiksmų anksčiau paskleistą mintį, jog tai mes, esą, savo pastangomis ir jų, veiksmų, vadovybe, netrukus Lietuvą išlaisvinsime. Kai šiuo mitu nusivilta, viešojoje opinija, kaip ji tokiais atvejais linkusi pasielgti, pasirinko diametraliai priešingą. Jeigu viena kraštutinė propozicija buvo klaidinga, tai, aišku, tiesos reikia ieškoti kitame kraštutinyje.

Už dabartinės "Krašto" mitologijos slepiasi tačiau ne tiek viltis, kad "Krašte" palikusieji tikrai labai daug padarys (būtų ir beviltiška ir po sovietinės tironijos skraistės mažai tautai stebuklus daryti), — kiek nusivylimas mumis pačiais. Ne tai visų pirma tikima, kad "krašte bus viskas padaryta, kas reikalinga", bet greičiau "bus padaryta,

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, APRIL 25, 1959

Pirmoji Vyt. Igno paroda



VYTAUTAS IGNAS

Saulėleidis

Šį vakarą, balandžio 25 d., 7 val. Čiurlionio galerijoje atidaroma dailininko Vytauto Igno darbų paroda. Iki šiol nedalyvavęs bendrinėse, tiek lietuvių, tiek amerikiečių dailininkų parodose, Vytautas Ignas, keliais išstatytais darbais, beabejo negalėjo pilnutiniai parodyti savęs. Tačiau, kas viena ar kita proga matė jo darbus, atsimins jų įdomius, ir labai jau savitus, spalvinius bei tematinius aspektus. Latvių savaitraštis "Laiks", aprašydamas, praėjusį rudenį suruoštą lietuvių dailininkų parodą LB seimo metu, Vytautą Igną paminėjo, kaip vieną pajėgiausių ir originaliausių parodoje dalyvavusių lietuvių tapytojų.

1924 m. gimęs, Vytautas Ignas studijas pradėjo Vilniaus Dailės akademijoje. Tapybą dail. J. Vienožinskio klasėje, paišybą — pas dail. Gudaitį ir dail. Vilimą. 1948 m., jis

kas reikalinga, ir todėl mums nereikia nieko daryti. Krašte yra likę herojai, jie nuveiks ir savo, ir mūsų uždavinius, ir mes galime ramia sąžine snausti".

Tai, kas pabraukta, atrodo esminis "Krašto" ideologijos, kaip jina yra pas mus susiformavusi, motyvas, suteikęs jam tokią netikėtą sugestyvumo galią, net ir jaunimo tarpe, ypač to, kuris ir taip sunkiai beišjudinamas, bet kokiu darban.

Išvados? — Ne "žemė" esmiška (ji tėra priemonė užauginti rugiams ir kiaulėms), ir ne "Krašto primatas" (suprastas ta, kiek perversiška, bet populiaria, prasme, kaip jį definavome). — bet *individo kūrybinis išpareigojimas*. Kur jis bebūtų, kaip jis jaustųsi, bet jo nepasitenkinimas žmogiškosios būties įžeidžiamumu — *pozityvus nepasitenkinimas*, ne paprastas nusivylimas! — palieka tas pats, ir jis nepaleidžia žmogaus be kūrybinio veiksmo, be disciplinuoto darbo, be žygio, kuriuo žmogus iš savo bejėgiškumo ir kančios liudija savo laisvę.

Carolus

baigė Freiburgo dailės mokyklą, kurioje mokėsi tapybos pas dail. V. Vizgirdą ir dail. A. Valešką, paišybos pas dail. V. K. Jonyną ir dail. V. Kasulį. Šiuo metu dailininkas gyvena Clevelande, kur jį bent kelioms bažnyčioms yra padaręs vitražus.

Ypatingai džiugu ir verta paminėti, kad šios parodos rengėjai yra, dar taip neseniai įsikūrusi "Gintaro" korporacija. Todėl mūsų visuomenė, kuri nuolatos sielojasi jaunimo permažu domėjimosi lietuviškojo kultūrinio gyvenimo, savo atsilankymu įrodys, kiek ji pati juo domisi, ir kaip ji jaunimo pastangas įvertina.

O.

IŠ VISŲ KRAŠTŲ

Philadelphijoje išrinkta nauja studentų santariečių valdyba. Į valdybą įeina — pirm. H. Saltinskas, vice-pirm. J. Vigelis, išd. L. Mockūnas, sekretorė A. Lušaitytė ir narys socialiniams reikalams A. Barskis. Skyrius pastaruoju metu priaugo dešimčia šaunių narių. Skyrius žada glaudžiai bendradarbiauti su New Yorko skyriumi, irgi sustiprėjusiu A. Buto pirmininkystėj.

New Yorko Santaros leidžiamame biuletenyje "N. Y. Santara" įvedamajame "Atsišaukimas į jaunuomenę" — Santaros-Sviesos federacija, kviečia jaunimą sekti tarptautinius įvykius ir į pasaulio galiūnų kėsinimąsi legalizuoti esamą Lietuvoje padėtį gyvai reaguoti protestais, demonstracijomis ir straipsniais svetimųjų spaudoje. "Mes turime būti balsas, kuris pasauliui nuolat primintų, jog tol nėra ir negali būti tikrosios taikos, kol milijonai gyvena priespaudoje ir persekiojime". "Faktinė konferencija" — G. Purelytė rašo apie Columbia universitete surengtą, ukrainiečių studentų iniciatyva, konferenciją. A. Butas sprendžia šmeižto pasėkas ir siūlo geros valios žmonėms būti apdairiems ir daugiau kritiškais informacijų šaltiniams. Biuletenį redaguoja bei administruoja: A. Butas (Tęsinsys 7-me psl.)

Kuosa varpinėje

Muziko Mečio Leškio atminimui

Tikra ironija, sakyčiau, tas gyvenimas. Ciniškas iš žmogaus pasityčiojimas. Neišaiškintas ir grubus sapnas, rėkarciais pabūstas svajone, šviesa ar graudžia dulke, kuri mus veda prie prasmės ieškojimo. Ir visa tai, ką mes padarėme, yra mūsų blaškymasis, nesurastas atsakymas į didį klausimą, o mes pakibę nežinioj.

Ką gi surasim, jei mūsų buvimas — akimirka. Jei toks kranklys paukštis, toks juodvarnis, kuris dar nieko gero nepadare, gyvena kelis šimtus metų. Jis pakėlė sparnus, parodė mums uodegą ir dingo nuo visokių pavojų. Ir suniekink tu jo prigimtį, kaip ji šiandien tobuliausiojo žemės sutvėrimo — žmogaus — yra suniekinta. Ir, tur būt, tas nerimas, tas didysis klausimas — už ką ir kodėl mes, žmonės, patys save niekiname ir naikiname, sukremta mus ir leidžia mums gyventi tik šeštą dalį ano paukščio gyvenimo. Mes krintame pačiame pajėgume. Nespėjame prinokti ir parodyti tikrąją savo vertę. Neprinokę, vaisius dar savo vertės neturi. Jis patrauklus savo jaunumu ir šviežumu, bet jo nefermentuotos rūgšties mūsų gomurys dar nemėgsta.

Argi ne ironija, kad tau reikia kristi, kada tu esi priėjęs prie supratimo ir pajautimo pradžios? Kada jau galėtum surasti, kodėl tu toks, o ne kitoks, ir pradėtum taisyti save, o klaidų pažinimu su kitais dalintis? Tikra ironija.

Ši žiema išrovė tris mano artimosius: Mečį Bakaitį ir muzikus — Artūrą Jakavičių ir Mečį Leškį. Tai jau numetę vikėro hukotą vyrų, bet dar jauni, kuriuose tik pradėjo bręsti, fermentuoti mentalitetas. Baisūs įvykiai juos jaukė, skalandavo, pilstė, maišė, bet neleido nusistoti ir savo vertės įrodyti. Vertės, kurią grūdino ir virino kančia, kaip ugnis geležį.

Su Mečiu Leškium buvau surištas Lietuvoje pavojingiausiomis karo dienomis, 1943 m. pavasarį, kada vokiečiai uždarinėjo mūsų institucijas, gaudė intelektualus, menininkus ir vežė į koncentracijos stovyklas. Vilniaus Filharmo-

nijos Liaudies Ansambelis tada važiuojo per visą kraštą. Jo vadovybę sudarė Jonas Švedas, Alfonsas Mikulskis, Mikulskienė, Marija Baronaitė, Balys Pakštas ir aš.

Nekaltais liaudies motyvais pridengti mūsų koncertai ir spektakliai sprogdino tautiečių širdis ir po kiekvieno mūsų pasirodymo išsiverždavo tautos giesmė. Tokia galinga, spontaniška, kuri rodė, kad tauta jau nesiduos palenkimui ir sunaikinimui. Mus sekė ir salėse beveik visur sėdėjo gestapo agentai. Jie svėrė mūsų vertę ir planavo, kaip tyliai, kraštui nežinant susemti. Jiems nepatiko šitas dūzgiantis avilys. Mes tą gerai žinojom. Bet žinojom ir tai, kad jie, jausdami krašto kovingą dvasią, bijo viešai tai padaryti. Jie jautė, kad juos sutryptų užsidedusi minia. Pasikviesdavo vadovybę, pagrąsindavo ir reikalavdavo mūsų pačių pastangomis užgniaužti salėse tuos žmonių išsiveržimus. Priešingu atveju, mums turj būti aiškus mūsų likimas.

Keliaudavom tylūs į naują vietą, o ten — vėl išsiveržia vulkanas. Ir vėl tardymai ir pamokymai, kaip turėtume masėse prigresinti, o ne kurstyti ugnį.

Prie Ramygalos — sunkvežimio katastrofa. Kaip iš sėtuvės mus pasiaučia nuo kalno, o paskui ant mūsų ritasi dėžės su mūsų turtu. Bet likimas mums pakiša apačioj durpių liūną ir mes sukrintam į jo minkštą tešlą.

Siaubingas klyksmas virto staigiu juoku. Laimingas šokimas be parašiotų. Bet tą juoką mums išplėšia iš Vilniaus gauta telegrama: Filharmonija uždaryta ir mūsų spektakliai uždrausti. Griežtas įsakymas į Vilnių grąžinti visus žmones ir turtą.

Mus apsiautė minia, reikalaujama spektaklio. Ji pasiryžusi mus ginti nuo vokiečių, jeigu jie čia atsirastų. Daktarai apklijavo mūsų veidų subraižymus ir... atidarėme uždangą.

Tokio tikro, nemeluoto vaidinimo niekur nesu matęs, nesu girdėjęs tokios dramatiškos dainos. Tai nedainavo, o

raudojo laisvės netekdami Lietuvos vaikai, iš kurių širdies sprūdo paskutinės giedrios dienos viltys, veržėsi skausmas, kad taip begėdiškai mus apgavo "kultūrtrėgerių" tauta.

Po spektaklio gimnazijos klasės virto Jeruzalės raudų siena. Mergaitės bučiavo atiduodamos savo rūbus, klaupė prie dėžių, kaip prie kraitinių savo skrynių, kurias iš jų klėčių plėšė užėję kryžiuočiai...

O, ar pamatysiu dar kada tokią didelę, tokią istorišką ir klasišką tautos meilę, kuri kraujo lašais sravo iš jų širdžių? Ne, o ne. Tik ne čia. Tenai, tik tenai ji yra ir liko neišraunama, tenai ji baigiasi tik su gyvybe.

Ir nei turto, nei žmonių negrąžinom į Vilnių. Mūsų turtą paslėpė Panevėžy režisierius Juozas Miltinis. Jis gavo iš Vilniaus teatro dviprasmišką pranešimą, iš kurio padarėm sprendimą, kad ten mes nepaigeidaujami... Suimtas mūsų direktorius Jonas Lenkaitis ir iš teatro Juozas Palubinskas — lietuviška titnago skala.

Kolektyvas pasisklaidė po visą kraštą. Mikulskiai ir aš

(Tąsa 8-tam psl.)

(Tęsinys iš 6-to pusl.)

taitė, V. Sutkutė, L. Sabaliūnas, L. Kaminskienė ir A. Butas.

Chicago Santaros skyriaus susirinkime balandžio 3 d., Jaunimo Namuose, Alg. Kėželis skaitė paskaitą "Mano profesija ir organizacinė veikla", susilaukusią ilgų ir gyvų diskusijų. Taip pat buvo perduota įrašyta juosta "Gedimino sapnas", kurį skaitė aktorius H. Kačinskas. Po susirinkimo jaukiai kavutei buvo susiburta pas kolegę D. Sakalauskaitę.

Su naujuoju semestru Chicago Santaros skyriaus pirmininko pareigas pradėjo eiti Mindaugas Balčiauskas.

Julius Smulkštys skaitė paskaitą apie lietuviškąjį liberalizmą Studentų Sąjungos surengtose Studijų Dienose, Urbanoje.

Santaros-Šviesos leidžiama knyga "Lietuviškasis Liberalizmas" yra jau atiduotas į raišyklą.

Knygų Išpardavimas

ISTORIKAMS, VISUOMENININKAMS
BŪTINOS KNYGOS

Ryšulys Nr. 2 turi svarbių istorinės vertės dokumentų

Nepraleiskite progos įsigyti knygas už labai žemą kainą. Už vieną dolerį gausite 12 retų knygų. Neįsigysite dabar, tai jų niekad ir nebegalėsite įsigyti, nes šis išpardavimas paskutinis. Štai jų sąrašas:

1. A. Janulaičio Airija, 53 pusl.
2. S. Matulaičio Dvi Kelioni į Tolimą Šiaurę, 86 pusl.
3. A. Olszewskio Istorija Abelna, 497 pusl.
4. Untulio Kodėl Prarastas Vilnius, 56 pusl.
5. Liet. Socialdem. Partijos XII-sis Suvažiavimas, 72 psl.
6. Paul Lafargue Nuosavybės Išsivystymas, 168 pusl.
7. M. Konopnickos Pagal Instatymus, 158 pusl.
8. Edward Bellamy Pažvelgus Atgal, 356 pusl.
9. M. Cheisino Profesinės Darbininkų Sąjungos, 112 pusl.
10. A. Niemojewskio Revoliucijos Žmonės, 76 pusl.
11. H. Ibsen'o Šiaurės Karžygiai, 77 pusl.
12. Olive Schreiner'io Sapnai, 79 pusl.

Šias knygas galima gauti Naujienose. Negalintieji atvykti prie dolerio turi pridėti 25c. pašto ženklams ir persiuntimui. Pinigus prašome siųsti tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St.,

Chicago 8, Illinois

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Akademinės jūrų skautijos Korp! GINTARAS kviečia visą lietuvišką visuomenę aplankyti

Dail. V. Ignatavičiaus-Igno Tapybos ir Grafikos Parodą

ruošiamą š. m. balandžio mėn. 25 d. — gegužės mėn. 3 d., Čiurlionio galerijoje, Jaunimo Namuose.

Iškilmingas parodos atidarymas: BALANDŽIO MĖN 25 DIENĄ, ŠEŠTADIENĮ, 7:00 VAL. VAK.

Paroda atidaryta: darbo dienomis nuo 6—10 val. vak. Savaitgaliais nuo 12—10 val. vakaro.

Įėjimo auka: \$1.00

(Tęsinys iš 7-to pusl.)

liekamės prie Aukštaitijos girių. Miltinis manęs neleidžia į tėviškę. Nuveža mane pas girininką Barčą, jurbarkietį, kuris man garantuoja saugumą. Mano girelėse, sako, geriausių mokyklų šumės praranda savo uoslę. Lietuviški sakai juos apsvaigina ir nosys netenka kontrolės.

Švedas privačia mašina pažėmė kryptį į Suvalkiją. Atsišveikindamas tarė:

— Pavojinga žaisti su ta gilinės kaukuole. Aš jaučiu, kad artėjame prie kacetų. Bet jų drąsą pakelia ir atima fronto situacija. Jei liksime nesurankioti, gal dar ir susitiksim. Bet į ansamblių aš negrįšiu. Žmona, vaikai. Į savo vietą aš duosiu žmogų. Jis mums davė pusę dainų repertuaro. Tai mūsų žmogus. Kito tokio nėra.

Ir jis man nurodė Mečį Leškį.

— Ar bailus? Irgi žmona, vaikai?

— Ir žmona, ir vaikai... bet kietas ir užsispyręs. Veskis per vandenį ir ugnį. Čia kasdien reikia spirgti ant keptuvės. Jis čia labai tikslus.

Iš Aukštaitijos girių per Miltinį aš užmezgiau ryšius su Kauno valst. teatro direktorium Vladu Ivanausku, kurį Brooklyne jau irgi parovė iš mokslo besišaipantis vėžys. Gegužės pradžioj gavau nuo jo laiška. Jis kviečia mane į Kauną. Neliečiamybę, esą, man garantuoja vyriausias tarėjas generolas Kubiliūnas. Drąsos sutvirtinimą teikia ir teatro autoritetai — Vytautas Marijošius ir Petras Kubertavičius. Be baimės kišk nosį iš girios, rašo man Ivanauskas. Jei gudriai mokėsim išversti marškinius ir užsidėsim kitą keptuvę, ansamblių vėl atidarysim. Dar argumentas tavo drąsai sutvirtinti: švedas jau Kaune. Bet oficialiai nenori kisti savo rankų. Mikulskis kelia sparnus pas savo čiurlioniečius. Švedo vietoje sutinka dibtį Mečys Leškys ir Stasys Gailevičius. O prabėgomis ir švedas padės.

Nepažįstu Mečio Leškio. Bet jeigu jį rekomenduoja švedas, tur būt, jis vertas jo pasitikėjimo.

Generolas Kubiliūnas išdėstė Ivanauskui ir man visas atsiradusias galimybes. Vokiečių karo vadovybė leidžia, kad jis (Kubiliūnas) suorganizuotų lietuvių daliniams fronto teatrą. Duoda žavių samatą, po kuria, esą, sutilptų visi ansamblio žmonės. Darbas pavojingas, bet vienintelė galimybė išgelbėti ansamblių. Tokio, koks jis buvo, partiečiai nenori daugiau matyti. Bet Kubiliūnas ugningai drąsina mane rizikuoti ir išeiti su tuo pačiu žanru, kurį neseniai vokiečiai užgniauzė. Jei vokiečiai kabinsis, tars savo žodį ir mūsų daliniai.

— Aš turiu atsiklausti, ar rizikuos visi kolektyvo žmonės. (Daugiau 9-me pusl.)

DR. ANNA BALIUNAS
AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
4327 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 iki 12 val. ir ryto ir nuo 7 iki 9 val. vakaro
Sestadieniais nuo 10 iki 1 val.
Trec. uždaryta. Kitu laiku susitarus
Ofiso telef.: PROspect 8-3229
Rezid. telef.: WAilbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717
DR. S. BIEZIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63RD STREET
Val. kas dieną po pietu 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais
Trec. ir sekmad. ofisas uždarytas
Rez.: 3241 WEST 66TH PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. PETER BRAZIS
PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71ST STREET
CHICAGO, ILL.
Telefonai:
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Treciad. ir Šeštadienį tikrai susitarus

PR 6-1795, rez.: Batavia, Ill., 4287/M1
DR. JONAS G. BYLA
nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telef.: VIRginia 7-0036
Rezidencijos: BEVERly 8-8244

DR. T. DUNDULIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro
Sestadieniais nuo 2 iki 4 po pietu.
Treciadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867
DR. BR. GAIŽIUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71ST STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietu
kasdien. Sestadieniais 1-4 val. p. p.
Treciadieniais uždaryta.

DR. A. GARUNAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Vidaus ir vaikų ligos
2423 WEST 63RD STREET
Val.: kasdien nuo 6-8 val. vakaro.
Sestad. nuo 12:30-2:30 val. popiet.
Treciad. ir kitu laiku tik susitarus.
Telef. ofiso: WA 5-2017
Res.: PR 8-4255

DR. A. JENKINS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63RD STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietu
ir 6-8 vakaro.
Treciad. ir seštad. uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. tel.: REPUBLIC 7-9199

GRovehill 6-1595
Dr. Aldona A. Juska
AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą
išskyrus treciadienius ir šeštadienius
2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telef.: GA 5-4800
Rezidencijos: GA 3-6630
Dr. Gražina-Irena KAGANIEC
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Sestadieniais 2-5.
Treciad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159
DR. P. KISIELIUS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro
Treciadieniais uždaryta.
Sestadieniais 12-4 val.

Ofiso telefonai: LAfayette 3-3210
Jei neatsiliepiate šaukite KEEdzie 3-2868
Dr. Emily V. KRUKAS
GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietu nuo 12-2:30
Daily afternoons
Vakarais: pirmad., antrad., ketv nuo 6-9. Treciadieniais tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732
DR. A. MACIUNAS
CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet.
antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Pasveikink savo draugus
per "Naujienas".

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 1-7700
Rezidencijos: PR 6-9801
DR. J. MĖSKAUSKAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71ST STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir
nuo 4-8 val. po pietu. Sestad. nuo 9-11
val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietu.
Treciadieniais uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS
DANTŲ GYDYTOJAS
4253 ARCHER AVENUE
(ėjimas iš Whipple St.)
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 p. p.
7-9 p. m. Sestadieniais 10-12.
Treciadieniais uždaryta.
Telef.: LA 3-4949 — namu CE 3-7786

DR. M. STRIKOL
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Valandos tik susitarus.
PROspect 6-1930

Telef. ofiso: CLIFFside 4-2696
Rezidencijos: WAilbrook 5-3099
DR. P. STRIMAITIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47TH STREET
(kampas 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietu,
Sestadieniais 2-6 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59TH STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
Ofiso val.: pirmad. 8-10 val. vakaro,
antrad., treciad. ir penktad. 6-9 v. v.,
šeštadieniais 2-4 val. po pietu.

DR. V. P. TUMASONIS
CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Kampas 71 ir Campbell Ave.
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Valandos kasdien nuo 2:00 v. p. p. iki
4:00 v. p. p. ir nuo 6:00 val. vak. iki
8:00 v. y. Treciad. ir šeštad. uždaryta.

C. Z. VEZELIS
DANTŲ GYDYTOJAS
4645 S. ASHLAND AVE. YA 7-2244
Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nu-
6 iki 8. Treciadieniais uždaryta

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250
DR. V. VILKŠIS
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31ST STREET
(kampas Halsted ir 31os gatvės)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8
val. vak. Sestad. 1-4 val. po pietu.
Treciad. ir sekmadieniais uždaryta.

Tel. off.: FR 2-4841, 9 A.M.—5 P.M.
Tel. res.: AV 3-2627, 5:30 P.M. iki 9:00
Dr. Justina ŽIRGULIS
Specialybė įvairios nervų ir proto
ligos—vaikų ir suaugusių.
PITTSFIELD BUILDING, Kamb. 621
55 E. Washington St., Chicago 2, Ill.
Priėmimas tik pagal susitarimą.

P. ŠILEIKIS, O. P.
ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Ban-
dazai, Speciali pagalba Kojoms
(Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Sestadieniais 9-1
ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB
2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill
Tel.: PROspect 6-5084



PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAJNA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WAilbrook 5-8063

STANKUS
Construction Co.
Atlieka statybos planavimo darbus
gyvenamųjų ir prekybos pastatų.
Jūsų pasirinkimui turime virš
300 standartinių projektų.
Ofiso ir namų telefonai:
PROspect 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI
Dr. Ant. Rudokas, Opt.
4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7381
Tikrina akis ir pritaiko akinius,
keičia stiklus ir rėmus.
VAL.: 10 ryto iki 8 vak. (treciadienį
uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 3 p. p.

DR. G. SERNER
LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas
Tel.: YArds 7-1829
Pritaiko Akinius
Kreivas Akis
Ištaiso.
Ofisas ir Akinių Dirbtuvė
756 WEST 35th STREET
Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.
Trec. uždaryta. Penkt. ir šeštad. 10-2
val. po pietu. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras
MICHEL
Optometristas-Orthoptistas
Gydo nusilpusias ir nervuotas akis.
Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius.
Išgydo kreivas akis be operacijos.
Įveda netilrą — artificialę akį pagal
sveiką. Tikrina klausą ir pagelbsti
negirdintiems. Praktikuoja per 39
metus. Kalba lietuviškai.
4654 SO. ASHLAND AVENUE
Telefonai: YArds 7-6616



DR. S. VAITUSH, Opt.
Palengvins akių įtempimą, kuris
esti priežastimi galvo: skaudėjimo,
svaigimo arba aptemimo, nervuotumo,
skaudėjimo, akių karščio. Atitaisau
trumparegystę ir toliaregystę. Priren-
giu teisingai akinius. Visuose atsitiki-
muose egzaminavimai daroma su elek-
tra, parodancia mažiausias klaidas.
Speciali atyda kreipiama į mokslo
vaikus.

VALANDOS:
Nuo 10:30 ryto iki 7:00 vakaro.
Sestadieniais iki 4 val. vakaro.
Treciadienį ir sekmad. uždaryta.
4712 S. ASHLAND AVE.
YArds 7-1373

GRADINSKAS
NEMOKAMA
TAISYMO GARANTIJA
televizijoms pirktoms pas mus
Priimam senas • Duodam
išsimokėtinai.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRontier 6-1998
Atdada kasdien. Sekmad. uždaryta.

IS TOLI AR IS ARTI PIGIAI
PERKRAUSTAU
(MOVING)
BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS
Perkraustymas saugus, greitas ir
tvarkingas. Viskas apdrausta.
ANTANAS VILIMAS
3415 So. Lituanica Ave.
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
★
RADIJO VALANDA
Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM
Kasdien: nuo pirmadienio iki
penktadienio 10-11 val. ryto
Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.
Tel.: HEMlock 4-2413
7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

Skelbkitės "N-nose"
8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 25, 1959

nės ir būsimi nauji vadovai?

— Tai kuo greičiau šauk visus į Kauną, — sako Kubiliūnas ir organizacijos pradžiai paskiria nemažą sumą pinigų. Algas pažada padvigubinti ir duoti dienpinigius, kada būsim keičionėje.

— Argi mums gaila tų pinigų, ant kurių vokiečiai jau uždėjo savo leteną, — priduria vadinamas "kvislinginis" generolas.

Ir visai vadovybei pažada majorų, pulkininkų atlyginimus, o ansamblio dalyviams, pagal jų įvertinimo kategorijas, algos bus skiriamos nuo leitenanto laipsnio. Reiškia, bažanti gal neteks, nors kilogramas sviesto juodoj rinkoj jau 200 markių.

Sutinku Mečj Leškj, fonikulierium riedantj nuo Zaliakalnio. Papasakojau jam posėdžio rezultatus ir atskleidžiu sąlygas.

— Ar nebijosi?

— O kō? Tai geriau, negu darbo tarnybojė rytuose. Juk sugaus ir išveš.

— Tiesa, Kubiliūnas garantuoja mums neliečiamybę bent iki pirmojo viešo mūsų pasirodymo. Tiesioginiu mūsų viršininku bus Visuomenės Reikalų departamento direktorius Vokietaitis. Išsitarė, kad jo vieton tuojau ateis Jonas Kriščiūnas. Ar pažįsti? Panašus į Kazį Inčiūrą ir tokios pat poetiškos sielos vyras. Patriotas. Norėčiau, kad jis į tą vietą ateitų. Su jo pagalba pravesim tautinius sentimentus pro vokiečių akis. Ar sutiksi rizikuoti, jei mes išeisim tokie, kokie buvom?

— Kaip tik aš to ir noriu, — atsako Leškys. — Jei mus gramzdintų į pusnuogį kabaretinį žanrą, kuriuo išdabintos visos vokiečių karių teatrų trupės, aš netepsiu savo rankų. Aš buvau toli nuo jūsų, bet širdimi virpėjau su jumis. Mano mokiniai visame krašte rinko jums medžiagą. Aš ją, žinoma, perleidau per savo pienkošę ir siunčiau jums į Vilnių. Ak, tai būtų mano svajonės išsipildymas.

— Būk ramus. Mūsų menkį pažįstami, bet žinok, kad manęs niekas neprivers nusižeminti iki kabareto. Tai būtų lygu Vilniaus teatro užgavimui ir tautinių jausmų išdavimui. Kubiliūno žodžiais, mes turėsime sąlygas važiuoti per visą kraštą. Argi leistų mūsų sąžinė slidžia kabaretine programa žaloti sveiką mūsų krašto moralę? Mes to nepadarysim.

— Bet kokiais argumentais mes tai atremsim prieš vokiečius? Jie tikisi, kad Kubiliūnas surengs kokį nudistinį mūsų mergaičių parodą. Juk jie dar nematė mūsų scenoje apnuogintos lietuvaits. Pagunda gana saldi, kurią jiems kelia politinis ir smaguriavimo tikslas.

— Mūsų krašte nėra didmiesčių ir sveikai išaugintiems žmonėms tai būtų nesuprantama. Liaudies žmonės mus suverstų į laužą. O pats kiečiausias kylys, kuriuo mes kalšim į jų tarpuragi, tai, kad mes visiškai neturim mažajai scenai paruoštų žmonių. Ar apnuogintume mes nors vieną ansamblietę mergaitę? Sakysim, tokią Paulauskaitę, Ličkūnaitę ar Mickevičiūtę, kurių grožis vestų vyrus į pasiutiną? Tai argumentai, kuriuos vokiečiai turės pripažinti. Pirmąjį pastatymą ruošim be jų kontrolės. Šnypšim užsidarę ir jie neužuos, ką mes ten verdam. O, kai jau išeisim, jei griebis, žinoma, griebis pačią vadovybę. Daryk sprendimą, kol dar neįsivėlėm.

— O ką manai statyti? — paklausė Leškys.

Aš jam papasakojau naujo vaizdelio siužetą.

— Kąkas gundo po miglomis kišti jame žadinančias tendencijas ir aš nuo užmąnyto, atrodo, nesitraukis. Tik laukiu iš visos vadovybės paramos.

— Sveikinu, sveikinu! — pagriebė mano ranką Leškys. Jo ranka buvo suprakaitavusi. Gal ne iš baimės, nes jo veide pasipylė entuziazmas ir kovos šviesa. Jis staigiai pakilo. — Keliameis į kalną pas mane pietų. Mano žmona vaišinga ir gerų daiktų iš ūkio atsivežė. Dar plačiau išsikalbėsime ir aš pradėsiu širdyje drumstis tais paties pamatytais vaizdais. Pušku, pušku! Vėl atsirado prasmė gyventi. Gyventi tokiam dideliame tikslui — kovai.

Inspektuose anginti agurkai ir ridikėliai kvepėjo pavasario šviežumu, iš virtuvės sklido kvapų ir šutintų bulvių kvapas. Paprasta daržo žolė, surinkusi savin visokį laukų kvepėjimą, rodos, vainikavo didį žemės pabudimą, didžiausią mūsų krašto dovaną — pavasarį, į kurį žmonės glėbiais sunėša visus savo širdies lūkesčius, nusivylimus ir

skausmus, kad jo sultingame, sula laistomam grožy pradėtų naujai gyventi. Ak, koks prasmingas, koks nenuobodus mano žemės gyvenimas, kuris kasmet gegužy atneša tokį galingą ir liepsnojantį renesansą, keliantį ir vargšą žmogų pripildantį tokiu nenusakomu iškalėtos žiemos atpildu. Juk Lietuva gyvena tik dėl pavasario, Liūdnojo advento ir rūšios gavėnios dienomis viso krašto gyvatos širdy tuksi nerimas ir skriejasi villis, lyg gležna plėvė ant nuplikintų vietų, kad artinasi diena, kuri viską atneš, atiduos, užgydys, sklidinai pripildys tave vitališkais sultimis, kad tu neišsektum, sekančio jo didžio sugrįžimo belaukdamas. Čia visa ko pradžia tik nuo pavasario: karvės teliuojasi pavasarį, ėriukai tvartuose sustrakosi pavasarį, vištos pakelia aliarmą ir klykdamos pasimeta iš pusiausvyros pavasarį, gaidžiai ant tvorų demonstruoja savo žvangancius baritonus pavasarį, grįžta paukščiai, grįžta į gamtą žmogus ir jo meilė prasideda pavasarį. Ir tą visą pabudimo ir gyvenimo pradžios pilnatį vainikuoja sodai, virš namų stogų ir kaminių išskeldami žydinčius bokštus, kurie visą gyvybę šaukia į save, tardami: žiūrėkite, su kokia dvasia neaprepiama iškilme pradedama vaisiaus pradžia.

Krypteliu pro langą. Gležna pūkinė sodelio žolė kažkas kulnimis išvalkiojo vištos pamesto kiaušinio trynį ir tos vietos degančių auksu sruva. Tai menkaverčių pienių tiltai, nutiesti prie neišdžiūvusių griovių, krantų ir neišbrendamų liūnų. O, kaip švelniai tvinsta visame krašte jų šviesa, kuri neakina tavo akių, bet pila į jas vario dūmų lašus, traukiančius karštį, skaidrinančius tavo regėjimą, kad tu pamatytum visas tolumus, kuriose dabar liūliuoja žiedų pavasarinių marios.

Zemai tyvulinuojančia Vilija plaukia per kraštą gyvasis si-

dabras. Vanduo tyras ir blāvus, kaip ašaros, kurios neseniai sutirpdė upių ir upelių ledus.

Prie manęs prieina Leškys. Ilgai stebi nuostabų vaizdą, paskui sako:

— Tai matai, kokia mūsų žemė, kurią amžiais drasko rytai ir vakarai. Bet ši kartą jie neištesės, neužteks jiems rankų, nes mus jau kitokius rado. Šimtmečiai praeis, bet jie neišknis iš šios žemės mūsų šaknų. Jie dabar susiduria su mūsų mokslininkais, menininkais, su muzikais ir poetais. Amžiais čia nenutils poetų giesmės. Jie prarado ginklą su tokia tauta kovoti. Plėšė jie dabar išplėštų tuos du laisvus dešimtmečius iš mūsų širdžių. Bet jau vėlu. Juos gąsdino mūsų Kudirka, Sasnauskas ir Čiurlionis, o dabar juos nusiaubė visa mūsų kultūra. Rytpūsiamis kelė viltis Vydūnas, Jagomastai ir Dovydas Zaunius, atėjęs į mūsų vyrų sąsą. Jie pamatė, kad ten po 700 metų dar tebėra gyva Herkaus Manto ir Nomedos dvasia. Su mūsų žeme jie savo alkio neužkiš. Jie nusigando mūsų kilimo. Jie bijo, kad į šią tautą neatėitų antras Vytautas Didysis. Tik pagulvok, kokia negarbė, kad šalia jų sienų sušvito savita kultūra ir bujoja humanizmas, kuris patrauks grįžti atskirtuosius. Štai kodėl jiems baugus mūsų žodis ir lyrikos pilna daina. Patikėk, kad tų dviejų dešimtmečių mums pavydi visi mus apkabinę kraštai.

Jis nuėjo prie pianino, atsėdo ir trinktelėjo ugninga akordą.

— Mes turime eiti. Juk verta dėl šitokių didelių dalykų aukotis, — tęsė jis. — Kaip gera, kad dabar pavasaris. Jis palaikys ir mus papildys.

Birželio pabaigoje, Kaune, Metropolitanno teatre, mes davėm "Šienapiūtės" premjerą. Ir pats šio lyrinio vaizdelio vardas buvo parinktas tik jo turinio užmaskavimui.

(Tęsinys 10 psl.)

GERIAUSIAS ANGLŲ KALBOS ŽODYNAS



A. Laliū Angliškai-lietuviškas ir Lietuviškai-angliškas žodynas yra plačiausias apimtis ir praktiškiausias iš visų iki šio išėjusių žodynų.

Kito tokio plataus ir išsamaus žodyno artimu laiku nenumatoma išleisti. 1256 pusl. Abi dalys vienoje knygoje, įrištas stipriuose kietuose viršeliuose Kaina \$14.

Siųskitė čekį arba money orderį:

NAUJIENOS, 1739 So. Halsted Street, Chicago 8, Illinois

(Atkelta iš 9-to psl.)

Norėjom ar nenorėjom, bet į premjerą turėjom sukviesti visą vokiečių karinę ir civilinę valdžią. Ypač bijojom civilinės valdžios. Budėjom ir laukėm generolo Justo, kuris populiarijėjo Kaune, kaip lietuvių užtarėjas. Atėjo visi ir užėmė pirmąsias parterio vietas. Atsisveikinom, atsibučiavom ir pakėlėm uždangą. Į sceną pasipylė tos pačios dainuodamos mergaitės, kurios prieš tris mėnesius verkdamos sukrovė į skryniąs savo tautinius rūbus. Jie buvo išimti ir vėl joms išdalinti.

Užkulisy neramus vaikščiojo Jonas Švedas. Jis priejo prie Leškio, kai šis baigė dirigavęs dainą, ir kažką jam kuždėjo į ausį. Leškys atbėgo pas mane.

— Jonas liepia įtemptai sekti vokiečių veidus ir veiksmus.

— O ką tai padės? Juk esam jų rankose. Jei sėms, tai sėms, jau nespėsim išbėgti. Žiūrėk, koks ramus Gailevičius.

O Gailevičius, šis neišsemiamo humoro šaltinis, numojo ranka ir plonai šyptelėjo.

Po geros vakarienės vokiečiai nejaučia tokių subtilių dalykų, kuriuos mes čia duodam. Jų godžios akys dabar gauda scenoje lakstančias mergaites. Užmirštas net Stalingradas. Žinoma, jie susigriebs, bet tik už poros mėnesių. Būkite ramūs ir budėkit dėl spektaklio sekmės.

Antrame veiksmo ateina jautriosios vietos. Petras, kurį vaidino iš Vilniaus teatro Čepaitis, sėdi ant tvoros ir, žiūrėdamas į Palaimos ranka palietą žydą Nemuną, sako: "O, Nemune, kiek tu surinkai mūsų sąsary, kiek nuplukdei mūsų kančių"... Leškys persižegnoja, suspaudžia rankas ir virpančiais pirštais pianinu įveda vyrų kvartetą į dainą. Liejasi švelni ir graudi Švedo harmonija. Salėje moterys šluosto akis, slepia savo ašaras. Vokiečiai sustingsta ir nenuleidžia nuo dainuojančių savo akių. Jokio kryptelėjimo, jokio pasikalbėjimo. Jie ekstazėje kartu su dainininkais. Kai daina užgesta, jie pakyla iš kėdžių ir delnais lieja savo susižavėjimą.

— Matai? — sakau Leškiui.

— Taigi, čia kariai, mūsų draugai. Stebėkim, kaip reaguoja rudmarškiniai. Bet jokių rudų marškinių. Visi sulindę į avių kailius. Nekalti avinėliai stebi mus ir mūsų žiūrovų nuotaikas. Jie padarys išvadą.

Spektaklis baigėsi. Ivanauskas pats pirmasis atėjo į užkulisį.

— Žavu, vyrai, žavu. Staigmena visiems, nes žmonės čia tikėjosi pamatyti kokius kabaretinius Iopus. O čia — tas pats ansamblis. Bet neleis, būkite tikri, neleis. Per daug aišku, ko siekiama.

— Gailevičius pranašauja, kad naujagimis porą mėnesių dar pramis...

— Inkubatoriuje gal ir ilgiau, — pridūrė Leškys.

Ir juodu abu buvo tie tikrieji aiškiaregiai.

Lankydamis krašte stovinčius mūsų dalinius, nuo jų plačiu spinduliu skraidėme ir į šonus, kur tik radom talpesnę sceną. Ir jautėm kariškų privilegijų gaivinančią pavėšį. Pulkininkas Kriaunaitis, kapitonas Vilkutaitis ir Vilniaus igulos viršininkas kapitonas Truškūnas dėjo pastangas, kurių dėka kelionėse nesutikom jokių kliūčių. Iš šiaulių į Plungę net specialų garvežį vokiečiai mums pakinkė. Viesulu nubarškėjo tik... du vagonai. Išlipome drugio sukrestai. Tokiu tempu skraidydami, per porą mėnesių suspėjom duoti apie 80 spektaklių. Du ir net trys spektakliai būdavo tą pačią dieną.

Ir atėjo Gailevičiaus pranašystės diena. Gaunam šaukimą grįžti į Kauną.

— Na, jei ne į kacėtą, tai pusmečiui į inkubatorių, — sako man Leškys. — Jaučia mano širdis. Nesam išsivystę pagal auklių norus. Minkšti, sentimentalūs. Jie ilies mums vokiško gelžbetono. O tada — Die Fahne hoch, — uždainavo jis, pakėlęs aukštyn ranką.

Grįžome. Apie pusmetį jie mus marinavo Kaune, niekur neišleidami. Bet algų nenutraukė. Kolektyvą paleidom neribotų atostogų. Ramiau, kai jaunimas kaimuose.

Jų akystatoje pasiliko tik vadovybė. Posėdžiai ir posėdžiai. Ir kokie "žavūs" pasiūlymai: įsijungti mums į gudų, lenkų, ukrainiečių ir vokiečių kabaretines fronto trupes. Siūlo gėrymų ir mylias cigarečių. Tik važiuok, gerk, rūkyk if niekad neišsiblaivyk. O, koks saldus nieko neveikimas!

Ginamės. Kliova Mickevičiūtė ir Kęstutis Miklas, žarstydami vokiečių kalbą, kaip geldoje kleckus, eina į žodinę ugnį, o mes — tas "štabas" — sėdime atokiau ir duodame nurodymus. Rūkome. Vokiečiai vaišina mus. Tik būkite geri, vaikai, tik klausykite. Prikrauna krūvas gašliausių pasiūlymų ir klausia, laukia mūsų sutikimo. Mes papurto me galvas. O tai — be žodžio reiškia, kad ne.

Išsiviečia mus į koridorių vienas mūsų vokiečių kilmės pulkininkas.

— Vyrai, ką jūs darote? Ar jūs užmiršote, su kokia realia jėga turite reikalą? Pasibaigs jų kantrybė ir vieną dieną iš čia negrįšite. Aš žaviuosiu jūsų užsispykimu ir noriu ką nors nešti savai tautai, bet šiandien tai neįmanoma. Jūsų spektakliai žmones girdo grynai ugnim. Ir galvojate kad jie ilgiau tai toleruos? Aš siūlau greičiau apsispręsti.

Išeiname, nieko nelaimėję. Jie — jokių mums lengvatų, o mes jiems — jokių pažadų.

— Iš kur ta drąsa? — klausia Leškys. — Juk mes esame vieni. Jie izoliavo mus nuo

Kubiliūno ir nuo Jono Kriščiūno. Vienintelis ramstis tas mūsų pulkininkas, kuris mums davė rimtą signalą. Juk po to reiktų jau lysti į slėptuves.

Susėdome, kaip špitolininkai, ant Iguolos bažnyčios laiptų ir tylime. Pro šalį skraido gestapininkai, žandarmerija. Nukauksi keli mūsų karininkai ir švystelėja kažkokia viltis.

— Na, keliamės pas mane pietų, — visus judina Leškys. — Kol dar matom savas uniformas, nėra ko per daug nusiminti. Tie vyrai dar, matyt, turi šokią tokią reikšmę. Jei čia jų nebūtų, seniai jau būtų me susemti.

Ir taip visą mūsų derybų laiką Leškienė mus dažnai stipri- no savo pietumis, patiekdama iš gimtojo daržo visas simboliškas paslaptis, o Leškys iškasdavo iš savo surinktų archyvų senų seniausių motyvus, kurie mus rišdavo su kažkokia artima, mistiška ir gilia tauta. Nešdavo kažkur toli į rytus, prie saulėtekų, kur susikaupę žmonės skendi maldos ekstazėje, prašydami ateinančiai dienai vilties. Iš ten, iš ten, galvodavau aš, čia atneštas mūsų kraujo krislas. Slinkdavo pro akis Mato šalčiaus aprašyti tolimi rytų vaizdai, kur jis rasdavo artimų mūsų kalbos žodžių, o kai kur net susikalbėdavo. Iš ten tas mūsų kraujo krislas — nugrimzdavau aš į tokią neužmatomą gelmę, į tokią amžių tolumą, kuri prieš mano užmerktas akis atskleidavo einančius su ryšuliais žmones, bėgančius nuo marų, nuo raupų, nuo kūdikių žudymų. Tokios sunkios, nepasibaigiančio skausmo pilnos giesmės lydėjo juos jų kelionėse. Kaktose kraujo lašu atžymėti kančios ženklai. Sustojo jie tame siaurame plote, per marias neperbrisdami. Tai dabar čia mano žemė. Ir vėl tie žmonės eilėmis varomi į rytus ir į vakarus. Kaktose sužymėti kančios ženklai, kurie šviečia savo didingumu. Ak, užsidegs dar kartą jų kančia mūsų moterų širdy ir gims, dar kartą gims mūsų tautai dvasios galiūnas. Juk auka tuščiai praeiti negali. Tokia milžiniška auka. Ji grįš į tautą išminties dovana.

— Lešky, duok dar, duok tų nuostabių motyvų, kurie artina, veda mus prie mūsų kilimo, — prašydavau aš. Ir jis skambindavo. — Ar patikėti? Lešky, ar mūsų tie motyvai? — Mūsų, — atsako Leškys. — Laiko nesugrauzti vario paminklai. Tikroji mūsų daina, kurios dar nesužalojo slavizmas ir germanizmas. Vieną dieną vėl susirenkam posėdžiui. Vokiečiai vaikščioja tokie nervingi, pasimetę. Ramesni — burnas žemyn nuleidę. Iš tų apmirusių veidų matyt, kad jie jau išsekę, išgręžti, kaip mazgotės. Tai keturis metus frontuose mirkę vyrai, kurių narsą, pastangas ir aukas nušlavė begalvė partija. Sėdim laukiamajame.

Širdy rusa lyg nerimas, lyg viltis. Pagaliau mus pasišaukia.

— Važiukit jūs į Vilnių, vėl pasiimkite tas savo triūbas ir kankles, ir darykit ką norit.

Bet tai jau buvo Hūšes Stalingradas. Ir Vilniuje vos spėjom apšilti. Į atnaujintą Inčiūros "Joninių" antrąjį spektaklį jau nesusirinko žiūrovai, nors bilietai iš anksto buvo išpirkti.

Susitikome mudu Amerikoje, Omahaje. Abu buvom pasikeitę, gerokai perdirbti. Atrodė, kad iš visų pusių pridėti kažkokie priestatai ir senojo stiliaus jau beveik nematyt.

Vieną vakarą jis vaišino mane, o paskui prisėdo prie piano. Jo pirštai buvo sustyrę, nagai atplušiję. Jis skaldė akmenis paminklų dirbtuvėje ir be atlyginimo vargoninkavo. Tai buvo pats didžiausias menininko ištrėmimas. Bausmė už nieką. Bausmė, kad jis menininkas. Aukštojo muzikos mokslo žmogus savo profesijoje neranda duonos. O tam tikslui atiduotas visas gyvenimas. Ir pačiame kūrybiniame subrendime eik prie akmenų. Šeimai reikia pastogės, reikia duonos. Sūnūs vejas tėvo ūgį ir juos reikia leisti į mokslus.

— Ar nepasigailsti tų senųjų motyvų, kuriuos skambindavau žaliakalnyje? — paklausė jis manęs.

— Na, ką tu, Mečy? Nori rišti mane prie gėdos stulpo? Dabar? Cha, cha, cha... Kada viskas atrasta, pasiekta ir reikia skubėt gyventi, nepasilikti nuo kitų? Sarmata būtų rodyti akis prieš rimtą visuomenę, jei aš pradėčiau knistis į žemės gelmes dėl kažin kokio savo kilimo. Esu realus ir susipratęs. Ir to gana. Na, ten tai, žinoma... Buvau knislus ir sparnuotas. Bet dabar... nepatogu prisiminti.

— Žiūrėk, netikėjau, kad beviltiški ligoniai pagyja. Na, begalės visokių vaistų prieš nostalgiją. Ir kasmet, vis vienas už kitą gudresni, kyla tės srities daktarai. Gal dar atgriebs ir mane.

— Būk tikras. Tik čia, užkampyje, broleli, tu nepagysi. Jūs čia visi, matau, dar tokie archajiški. Man primenat DP stovyklą, kur sekmadieniais suklaupę kalbėdavom maldą už tėvynę.

— Tos maldos jau ir čia negirdėjau. Juk Lietuva jau beveik nepriklausoma. Likviduota partizanų veikla, patys paneigėm jų tuščias pastangas ir aukas. Nurimo tenai, nurimome ir mes. Reiškia, laimėta. Gera, gražu. Kuriame naują gyvenimą. Viskas gerai klojasi. Apsirūpinome namais, forniciais, mašinomis. Nėra už ką melstis. Ak, kad nors viena tokia išmintinga galva būtų likusi tenai, nebūtų liejasis tas beprasmis kraujas...

Jis nutilo ir toks sunkus, žliuginas pasirėmė ant piano. Ir ne jo asmenišką sunaikini-

(Tęsinys 11-me psl.)

NUOGI LAMOS HIMALAJUOSE

Vokiečių misionierius tiki, kad iš jų pasklido gandai apie "baisiuosius sniegžmogius"

Grįžęs į Ingolstadtą, Vokietijoje, po 13 metų buvimo Centrinėje Azijoje, vokiečių katalikų misionierius Dr. Franz Eichinger, pasikalbėjęs su United Press International be kt. pasakojo tokių dalykų:

Būdamas Kinijoje jis kaip gydytojas ir misionierius, ypačingai vaikų ligų specialistas, daug kartų turėjo aptarnauti klajoklių gentis pasienių teritorijose ir, bekeliaudamas kalnuose, norėjo patirti, ar ir kiek patikimi yra pasaulyje plintą gandai apie Himalajų "baisiuosius sniegžmogius" (abominable snowmen).

Pagalčiau, 1949 m. lapkričio 5 d. jis turėjo pirmą progą tokią keistą padarą ne tik susitikti, bet ir jį nufotografuoti. Bet tai nebuvo joks laukinis žvėris nei pabaisa, o paprastas "sniegžmogis" arba "nuogasis lama", kaip tokius vietiniai vadina. Dr. Eichinger dabar įsitikinęs, kad iš tų nuogųjų lamų ir kilo visos tos pasakos.

Nepamirštamas susitikimas

"Susitikimas su tuo žmogumi man buvo didžiausias siurprizas per visus 13 metų Tolimuosiuose Rytuose", sako misionierius. Joks kitas baltasis žmogus tokio susitikimo dar neturėjo, nors "sniegžmogiai", kaip pranešimai tvirtina, gyvena srityje, kuri yra tokia didelė, kaip visa Europa, ir tęsiasi nuo Gobi dykumos iki Indijos pasienių".

Nepamirštamąją lapkričio 5 dieną Dr. Eichinger keliaus Hokka slėniu, Kinijos Činghai provincijos ir Tibeto pasieniu Seminovo kalnų pašlaitėmis. Misionierius ir jo vietinių palydovų grupė buvo pakviesta Shavrong klajoklių genties pasilsėti jų palėpėse, Hokka slėnis yra apie 10,000 pėdų aukščiau jūros paviršiaus ir lapkričio pradžioje žiema, atėjusi iš Himalajų kalnų, čia buvo jau žiauri ir labai šalta.

Shavrong klajokliai yra gyvulių ganytojų gentis, turinti didelį rezervatą abipus Seminovo kalnų. Tai yra draugiški, teisingi ir nuoširdūs žmonės, kuriuos ir jų kaimynai mėgsta ir su jais mielai prekiauja. Jie Dr. Eichingerį juo maloniau priėmė, kadangi jų gentyje buvo sergančių vaikų.

Misionierius daktaras buvo pakviestas apsigyventi paties genties vado — "Tūkstanties kunigaikščio", kaip jis ten vadinamas, palapinėje. Apžiūrėjęs vaikus ir juos aprūpinęs vaistais Dr. Eichingeris didesnę dalį nakties iš lapkričio 4 d. išsikalbėjo su šeimininkais, nieko nenujausdamas, kas atsitiks kitą dieną.

Speige stovėjo pusnuogė žmogystė

"Apleisdamas palapinę kitą

rytą aš pastebėjau kažką keistą. Greta mūsų palapinės ant ledo ir sniego grunto buvo pastatyta sudrėkusi, sudėvėta linų audeklo palapinė, kurios vakar čia nebuvo. Temperatūra per naktį buvo nukritusi iki 8 laipsnių žemiau nulio F. Prie tos palapinės angos rytmečio saulės šviesoje stovėjo žmogiška būtybė, kokios aš niekuomet nebuvau matęs.

Ta žmogystė buvo veik visiškai nuoga — tuo metu, kai visi vietiniai klajokliai ir aš dėvėjome kailių apsiaustus! Jis buvo vidutiniško didumo, apie 5 pėdų 7 colių, labai lietas ir prakaulus ir, matyti, tibetiečių rasės, nors jo oda buvo giliai parudavusi. Ilgi, nesukuoti plaukai krito į jo akis ir ant pečių, tačiau ant jo kūno nesimatė jokio nenormalaus plaukų augimo.

Jis stovėjo, žiūrėdamas į dangų. Nuo vėjo blakėsi plona, sudrėkusi marškonė skara, kuria jis buvo apsisiautęs. Kaip vietiniai nomadai sakė, jis tą skarą užsidėdą tik tuomet, kai juos vizituoja.

Daktaras įbėgęs pasigrobė savo foto kamerą, bet kai grįžęs ženklais paprašė keistąją žmogystę atsigręžti prieš jį, žmogystė aistringai priešinosi, rodydama įvairius ženklus. Dr. Eichinger paprašė "Tūkstanties kunigaikštį" padėti perkalbėti, bet tas mandagiai atsisakė ir vėliau aiškinos, kad klajokliai tos žmogystės palaiminimą labai aukštai vertino ir labai bijojo, kad jo užgavimas atneštų didelę nelaimę. "Nuogojų Lamos valia yra šventa", pasakė "Tūkstanties kunigaikštis".

Sniegžmogiai —

tai vietinių gydytojai

Nomadai (klajokliai) išaiškino, kad jie nukeliauja į kalnus ir ten palieka "sniegžmogiams" ženklus, nurodydami, kad turi sergančių vaikų ir pagal tuos ženklus jie ateina iš kalnų. Ir šis sniegžmogis buvęs užprašytas ir netrukus nuėjo į palėpės vaikų apžiūrėti, bet dr. Eichingeriui nebuvo leista eiti drauge.

Apžiūrėjęs ligonis, "sniegžmogis" pasakęs, kad ir daktaro Eichingerio medicina buvusi gera ir pagaliau mainais į kai kuriuos vaistus (sulfa ir antibiotikus) sutikęs leisti nufotografuojamas su sąlyga, kad daktaras nufotografuos jo akių. Nuogasis lama davęs suprasti, kad Dievas akis davė tik į dangų žiūrėti ir atsiliepti į kenčiančių, sergančių ir pagalbos reikalingųjų, ypač vaikų žvilgsnius. Šis sniegžmogis vietinių vadinamas šventuoju.

Gavęs leidimą, apie 1 val. popiet Dr. Eichingeris nuėjo į nuogojų lamos palapinę, kurioje radęs sniegžmogi beklū-

pantį ant sušalusio grunto. Priešais jį prie palapinės ramsčio buvo pakabintas išdžiūvęs, sudulėjęs aras — šventojo žmogaus su jo dangumi susisiekimo tarpininkas.

Paklausus, ar dabar galima fotografuoti, atsakymo nebuvo; šventasis atrodė buvo pastyres transe. Grįžęs iš "Tūkstanties kunigaikščio" jis gavo paaiškinimą, kad jokių būdų negalima "nuogojų lamos" trukdyti, kai jis meldžiasi.

Išlaukęs iki 3 val. popiet ir netekęs kantrybės, jis vėl priėjęs prie palapinės ir ją atsargiai praskleidęs. Po pilnų dviejų valandų nuogasis žmogus tebebuvo nė mažiausiai nepakeitęs savo kūno, rankų ir galvos padėties. Atsiklaupęs nuogais keliais ant grūdų jis per aro lavoną tebesikalbėjo su savo dievu...

Arčiau gamtos — arčiau Dievo

Kaip vėliau Dr. Eichinger patyrė, "nuogiejį lamos" turi savo religiją, panašią ir greičiausiai paveldėtą iš budizmo. Jie yra monoteistai, tai yra tiki tik vienu Dievu ir tiki, kad juo žmogus yra arčiau gamtos, juo yra arčiau Dievo. Todėl, kinai visuomet tylomis kalba palėpę į kalnų viršūnę.

Tik po ketvirtai valandai, kuomet saulė jau buvo nusileidusi ir pradėjo temti, "nuogasis lama" išlindo iš savo palapinės, leidosi nufotografuojamas su užmerktomis akimis ir po to, nė neatsisveikinęs, grįžo atgal į palapinę, o nakties metu dingo su visa savo palapine.

Pranešėjo patyrimu tie sniegžmogiai gyvena kalnuose vidutiniškai 20,000 pėdų aukščiau jūros paviršiaus ir yra taip užsiūgę, kad nei gamtos žiaurumas, nei paprasčiausių pragyvenimo reikmenų trūkumas jų nebeveikia.

Dr. Eichingerio sutiktasis sniegžmogis buvo kilęs iš tos apylinkės ir buvęs vietinio kalvio sūnus, kalbėjęs vietine tarpe ir truputį kiniskai. Lančydamas "Tūkstanties kunigaikščio" gentį jis nieko nevalgė, bet nežiūrind neapsakomo liesumo, atrodė tvirtas ir sveikas. Vietiniai pasakojo, kad "sniegžmogiai" minta žolėmis, šaknimis ir riešutais, o kai kurie kai kada geria pieną. Pranešėjo nuomone, jie ištvėria speigas kaž kokios "vidinės liepsnos" dėka, apie kurią plačiai aprašo Alexandra David-Neel savo knygoje "Magija ir paslaptys Tibete".

Tibeto mistikai vienuoliai

"Praleisti žiemą oloje, snieguose, kalnų aukštumoje nuo 11,000 iki 18,000 pėdų, apsiautus plona marška arba net visiškai nuogam ir nesušalti mirtinai yra sunkus atsiekimas", rašo autorė. Tačiau nemažas skaičius Tibeto hermitų kasmet saugiai pergyvena tą patirtį. Jų ištvėrimė aiškinama mistiniu žodžiu tūmo. Tas žodis reiškia šilumą. Tas žodis reiškia šilumą. (Tęsinys 12-me pusl.)

(Tęsinys iš 10-to pusl.)

mas, ne jo visuotina individo niveliacija slėgė šitą vyrą. Jį slėgė tai, kas mūsų dažno neslepia, kad mes likome tik sau žmonės.

Satyra ir sarkazmas — visų tragiškų žmonių bruožas. Patenkintas, ramus ir nusistojęs žmogus šitų bruožų negali turėti. Mečys Leškys mūsų muzikų tarpe satyros taiklumu neturėjo sau palyginimo. Susirinkimuose ir pobūviuose jis dažnai aštrokai blykstelėdavo. O pobūviais mes, rodos, negalime skustis. Tik bėda, kad jau trūksta fantazijos pagrįstai progai rasti.

Omahos lietuvių kolonija nesulauks antrojo Leškio. Koks rimtas muzikas čia ateis dirbti be atlyginimo? Juk bažnyčios sargas nešluoja dovanai. Tik Leškys čia kaž kaip glaudėsi, lyg kuosa varpineje.

D Ė M E S I O

visiems tarnavusiems
LBR, SVC kuopose

Ne visiems yra dar žinoma, jog Čikagoje susibūrė grupė energingų vyrų, kurie anksčiau tarnavo įvairiose kuopose prie alijantų, o daugiausia prie amerikiečių kariuomenės dalinių Vokietijoje, į draugišką ir savitarpinės pagalbos sąmbūrį "KUOPA".

Šių metų balandžio mėn. 26 d., sekmadienį 2 val. p.p. Lietuvių Auditorijoje, 3133 S. Halsted St., šaukiamas kuopininkų susirinkimas, kuriame be svarbių organizacinių aptarimų ir numatomo statuto skaitymo bus pajavairinta paveikslų iš kuopų gyvenimo projektavimų bei pranešimų iš dabartinių kuopų gyvenimo. Po oficialios dalies numatomas trumpas, draugiškas alutis. Prašome buv. kuopos narius rezervuoti šią sekmadienio popietę draugiškam susitikimui. —Valdyba.

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE

Authorized
DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALUMET 5-9833

NAUJA MAISTO

KRAUTUVĖ

VOSYLIUS FOOD MART

2433 W. 69th St. Tel.: PR 6-2113
Parduoda šviežią ir rūkytą mėsą, skilandžius, namines rūkytas ir žalias dešras, importuotus delikatesus ir kitus maisto produktus. Krautuvė atdara nuo 7 iki 9 kasdien ir nuo 9 iki 1 val. sekmadienį.

Nauja mostis ir tabletės atnaufina viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Si nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina sanarių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumažina skaudančių raumenų sutinimą, kurį sukelia arthritis ir reumatizmas. Mostis, 98c. Tabletės \$3.50 pas jus vaistininką.

Skaitykite "N-nas"

11 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 25, 1959

Jurgis Gliūda

KŪDIKĖLIS NUOSMUKĖLIS

P O E M A

Tėveliai ir jų klapčiukai
pagimdė Nuosmukėlį mums;
augš vaikelis, augš deiman-
čiukas,
gyvenimą pirmyn pastums.

Šokinėja aplink lopšelj
tėveliai ir daktarai —
kiekvienas stengias, kiek tik
gali,
auginti vaikelį gerai.

Langus visus užtaisė
nuo vėjo iš Lietuvos;
dirbtiną saulę ties lopšiu
įtaisė —
nuo perdidelės kaitros.

Maitino maistu kenuotu,
pasterizuotu,
sterilizuotu.
Paniekino dešras ir kopūstus,
nes vidurėlius pūsta.

Ir, sakyt atvirai,
augo vaikas gerai,
nes keli daktarai
reguliavo dalykus virtuviškus.
Maistas buvo saldus,
maistas buvo gardus.
Nuosmukėlio vidus
absorbavo maistus nelietu-
viškus.

Daktarai jam virė
tyrę
Kierkegaardo;
daktarai jam košė
košę
Sartre'o.

Gėrė piena Aragono
su Picasso puoduku;
valgė rupią Joyce'o duoną,
kramtė Rilksės šabalboną,
kartais... skundės pilvuku.

Daktarai tėvelius ramino,
Nuosmukėlį stropiai žiūrėjo,
ant škėmos puodelio sodino
ir gero vėjo linkėjo.

Pradėjo Nuosmukėlis ropoti,
pradėjo, lepūnėlis, bėgioti.
Nuosmukėlis verkė ir pyko —
įdomių žaislų rast nevyko.

Ejo lietuviai pro šalį,
užsuko pažvelgt į vaikelį.
Dovanojo paveikslą Rūkštelės,
fr knygą: Anykščių šilelis.

Ts, ts! Nuosmukėlis žaidžia.
Nušluostė vaikelis ašaras.
Nuosmukėlis parodyt geidžia
ką įgalina užprotinis pašaras.

Per gubas juodu dažu
vaikas piešia damą —
fr matyti pamažu
jo kūrybos gama.

Vienaakė, krūtys trys,
pilvas pelikano;
kojos, rodos, irgi trys,
šokančios kankaną.

Tėveliai ir jų klapčiukai
ties ta kūryba susivienijo,
pagalvojo trupučiuoką
ir pasakė: genijus!

Iš Anykščių šilelio
vaikas plėšia lapelį

ir parašo poemą
užprotine tema.

Mano pilvelis amfiteatras,
kur žėri Olimpas ir slapstosi
latras...

Mano pilvelis nyki dykuma,
kur klaidžioja pamišęs
beduinas,
ieškodamas pranykusio šal-
tinio,
priglūdusio po žalia palmių
palaima.

O, dance macabre! O, vie-
numa!
Konkvistadorių ir apaštalių
drama...

Pasakė daktarai:
jis maistą virškino gerai,
čia ant visų galų
genialu.
Kūrybos prasmė
kaip Mallarmė.
Forma ir tonas —
kaip Aragonas.
O dėl pilvelio amfiteatro
nereikia kviešties prichiato.
Olimpas gali būti
bambutė.
Ir tik ateities kartos
supras ko Nuosmukėlis vertas.

Metai keli praėjo,
Nuosmukėlis paūgėjo,
ir taip šnekėjo:

Aš negaliu susmilkti,
aš negaliu čia pakilti.
Mane adoptuos kiti,
aš būsiu jų nuosavas vaikas.
Ten ateitis skaisti —
pas tėvus tik tvaikas!

Išėjo Nuosmukėlis kitur,
pradingo Nuosmukėlis svetur,
kur mielas jam aprėdalas,
kur įprastas jam ēdalas.

Išėjo Nuosmukėlis kitiems
padlaižiauti,
išėjo, lepūnėlis, kitiems al-
fonsauti.

Kur tu, Nuosmukėli, kur tu?
Šaukia tėvai liūdni.
Gauna tik aidą kurtų:
kur tu? kur tu?
Verkia tėvai vieni.

Verkia tėvai ir klapčiukai,
keikia auginimo triukus:
langų užkalti nereikėjo
nuo lietuviško vėjo;
šerti
reikėjo koldūnais;
perti
reikėjo bizūnais!
Išaugtų Nuosmukėlis lietuviu,
ne šizofrenišku paleistuviu.

Kairio knyga LIETUVA BUDO

NAUJIENOSE galima gauti
tik ką iš spaudos išėjusią Ste-
pono Kairio knygą LIETUVA
BUDO. 416 didelių (6x8½) pus-
lapių, kieti viršeliai. Kaina \$5.50

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

12 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
—SATURDAY, APRIL 25, 1959

(Tęsinys iš 11-to psl.)

ma, bet tibetiečių kalba reiškia ne paprastą šilumą, o kažkokią ezoterišką, kuri pasiekama tik spontaniškai, mistiško pagavimo momentais. Tačiau tie nuogieji lamos esą tiek jau toli pažengę ezoterikoje, jog juos ta "mistiškoji šiluma" palaiko visą laiką. Pasiiekti tokią "aukštos palaimos" būseną vienuoliai hermitai turi pereiti ilgą sunkią treniruotę, per eilę metų mokydami tam tikro kvėpavimo, kūno pozitūrų ir gimnastikos.

Be abejo, skaitytojai nesusigundys pasiversti sniegzmogiais, bet dėl įdomumo štai keletas pavyzdžių:

Atsisėsti ant sušalusios žemės (galima ir sniege), kojas sukryžiuvus ir rankas sunėrus po šlaunimis ir tokioje pozicijoje: 1) sukinėti savo pilvą tris kart iš dešinės į kairę ir tris kart iš kairės į dešinę; 2) "malti" (churn) skilvį taip smarkiai kaip tik galima, ir 3) purtinti savo kūną, panašiai kaip arklys purtinasi, ir daryti trumpus šokinėjimus, kojas laikant toje pačioje padėtyje. Daryti šiuos tris pratimus po tris kartus ir juos baigti kiek įmanoma didesniu šuoliu į aukštį.

Užgrūdinimas nuo šalčio

Praėjus tūmo užsigrūdinimo kursą, tie kurie tikisi pribrendę išbandymui, speiguotą žiemą naktį nuvedami į upės krantą ar prie ežero. Naktis parenkama mėnesiena ir vėjuota. Lede iškertama eketė. Neofitai susėda ant ledo ar sniege, kojas sukryžiuavę. Eketėje sumirkomos marškos ir paduodamos neofitams, kurie jomis apsidengia nuoga kūną, ir kai tik marška išdžiūsta, ji

vėl pamerkiama ir vėl uždedama naujokui ant kūno džiūti. Tokia operacija tęsiasi iki aušros. Tas, kurs maršką išdžiūvina daugiau kartų, laikomas varžybas laimėjusiu. Sakoma, kad kai kurie per naktį išdžiūvina maršką 40 kartų! Tačiau tos marškos, kad jos greičiau džiūtų, padaromos labai sumazintos, o kaikada tik paliekamos skiautėmis. Vidutiniškai marškos didumas yra lygus didokam rankšluosčiui. Tokie egzaminus išlaikę žmonės gauna vardą respa ir teisę dėvėti baltą medvilnės žiurštą, bet kai kurie respos atsisako bet kokio rūbo ir pasilieka nuogi kalnų olose ilgą laiką ir net visą amžių.

Pradėjus tūmo užsigrūdinimą, šiluma jaučiama tik tol, kol daroma mankšta. Minčių koncentracijai ir kvėpavimo mankštai sustojus, šaltis vėl jaučiamas, bet bepraktikuojant per eilę metų, tūmo arba šilumos produkcija pasidaro nuolatinė organizmo funkcija.

Šalia sumirkytų marškų džiūvinimo ant nuogo kūno speige yra ir kitų būdų neofito subrendimui į "šventuosius" išbandyti. Vienas tokių yra sėdėjimas sniege. Kaip greit sniegas sėdint išstipsta ir kiek toli nuo kūno nutirpsta, tai laikoma ypatingu šventumo požymiu.

Baigdama knygos autorė sakosi trumpalaikiais bandymais ir pati šiek tiek tūmo išsigijusi.

J. Pr.

"NAUJIENAS" SKAITO VISŲ ŠROVIŲ ŽMONĖS: DARBININKAI, BIZNIERIAI, PROFESIONALAI, DVASININKAI, VALSITYBININKAI, MOKSLININKAI JIE ŽIŪO, KAD "NAUJIENOS" PADUODA TEISINGIAUSIAS ŽINIAS IR GERIAUSIUS RASTUS

1909

1959

STANDARD FEDERAL
Chicagos stipriausioji įstaiga

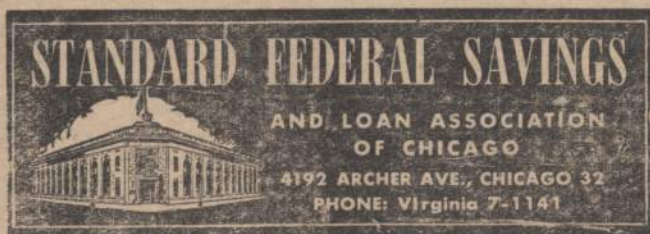
- Kodėl netaupyti stipriausioje ir saugiausioje taupymo įstaigoje, kurioje jau per pusę šimto metų lietuviai sėkmingai taupo?
- Kodėl neskolinti iš Standard Federal, kurioje daug sutaupysite?
- Duodam paskolas už 5%—5 3/4% pagal įmokėjimą.

Chartered and supervised by the U. S. Government

JUSTIN MACKIEWICH, President
JUSTIN MACKIEWICH JR., Executive Vice-president

TURTAS \$65,000,000.00

ATSARGOS FONDAS \$6,000,000.00



VALANDOS: Kasdien, įskaitant šešt. nuo 9 val. ryto iki 4 val. po pietų. Ketvirtadieniais nuo 9 val. ryto iki 8 val. vak. Treč. visai neatidroma.